

**İSTANBUL
VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

MÜKELLEF HİZMETLERİ TAHSİLAT GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

**6183 SAYILI KANUN İLE İLGİLİ OLARAK UYGULAMA
BİRLİĞİNİN SAĞLANMASI AMACIYLA DAHA ÖNCE
YAPILAN TAMİMLERİN GÜNCELLENMESİ VE
BİRLEŞTİRİLMESİ**

İÇİNDEKİLER

1.1- MİRASÇILAR.....	1
1.1.1- MİRASIN KABUL EDİLMESİ HALİNDE YAPILACAK İŞLEMLER.....	1
1.1.2- MİRASIN REDDEDİLMESİ DURUMUNDA YAPILACAK İŞLEMLER.....	2
1.1.3- DİĞER HUSUSLAR.....	3
1.2- 6183 SAYILI KANUNUN 35 VE MÜKERRER 35 İNCİ MADDELERİNİN UYGULAMASI.....	4
1.2.1- ANONİM ŞİRKETLERDE KANUNİ TEMSİLCİLERİN 6183 SAYILI KANUNUN MÜKERRER 35 İNCİ MADDESİ KAPSAMINDA SORUMLULUĞU.....	4
1.2.2- LİMİTED ŞİRKETLERDE KANUNİ TEMSİLCİ VE ORTAKLARIN 35 VE MÜKERRER 35 İNCİ MADDELERİ KAPSAMINDA SORUMLULUĞU	6
1.2.3. KOOPERATİFLERDE KANUNİ TEMSİLCİLERİN VE ORTAKLARIN SORUMLULUĞU”	8
1.2.4 ADİ ORTAKLIKLARDA ORTAKLARIN AMME BORCUNDAN SORUMLULUĞU9	
1.2.5- KOLLEKTİF ŞİRKETLERDE ORTAKLARIN AMME BORCUNDAN SORUMLULUĞU	9
1.2.6-DİĞER HUSUSLAR.....	9
1.3- YMM’LER HAKKINDA YAPILACAK TAKİP İŞLEMLERİ	10
2- BORCU YOKTUR İŞLEMLERİ.....	11
2.1- VADESİ GEÇMİŞ BORÇ DURUMU GÖSTEREN YAZI	11
2.2- 6183 SAYILI KANUNUN 22/A MADDESİNE GÖRE VERİLECEK YAZILARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR.....	12
2.3- 4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU KAPSAMINDAKİ İHALELERE İSTEKLİ OLARAK KATILACAK OLANLARA VERİLECEK YAZILARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR.....	14
2.4- MÜKELLEFLER TARAFINDAN BORCU YOKTUR YAZISI TALEP EDİLEN HALLERDE VERİLECEK YAZILARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR.....	15
2.5- MUHASEBE BİRİMLERİ TARAFINDAN BORCU YOKTUR YAZISI TALEP EDİLEN HALLERDE VERİLECEK YAZILARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR..	16
2.6- VADESİ GEÇMİŞ BORÇ DURUMUNU GÖSTERİR BELGENİN TANZİMİ SIRASINDA DİKKATE ALINMASI GEREKEN HUSUSLAR	16
2.7- UYGULAMAYA İLİŞKİN ÖRNEKLER	19
3- TAKAS	22
4- TECİL	25
4.1- TECİL VE TAKSİTLENDİRME.....	25

4.2- TUTAR İTİBARIYLA TECİL VE TAKSİTLENDİRME YETKİSİ.....	26
4.3- SÜRE İTİBARIYLA TECİL VE TAKSİTLENDİRME YETKİSİ	26
4.4- BAZI ALACAKLAR İÇİN TECİL VE TAKSİTLENDİRME YETKİSİ.....	26
4.5- BORÇLULARIN TECİL VE TAKSİTLENDİRME BAŞVURULARI.....	27
4.6- TECİL TAKSİTLENDİRMEDE TEMİNAT	28
4.7- BORÇLUNUN ÇOK ZOR DURUM HALİNİN TESPİTİ.....	29
4.8- SÜRELİ RED	30
4.9- TECİL EDİLMEYECEK ALACAKLAR.....	31
4.10- TECİL VE TAKSİTLENDİRMEDE VADESİ GEÇMİŞ BORÇ DURUMUNU GÖSTERİR BELGE VERİLMESİ TALEPLERİ.....	31
4.11- TECİLİN GEÇERLİ SAYILMASI (GÜNLEME).....	31
4.12- TECİL VE TAKSİTLENDİRMEDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR	32
5- HACİZ	34
5.1- E-HACİZ	34
5.2- MAAŞ HACİZLERİ.....	36
5.2.1- ÇALIŞAN MAAŞ HACZİ	36
5.2.2-EMEKLİ MAAŞ HACZİ	36
6- HACİZ KALDIRMA İŞLEMLERİ.....	40

1-6183 SAYILI KANUNA GÖRE SORUMLULUK

1.1- MİRASÇILAR

- (1) Borçlu mükelleflerin ölümü halinde, mirası reddetmemiş mirasçılar hakkında yapılacak takibat işlemleri ile mirasın reddedilmiş olunması durumunda yapılacak takibat işlemlerinde, uygulama birliğinin sağlanması açısından, aşağıdaki şekilde işlem tesis edilecektir.

1.1.1- MİRASIN KABUL EDİLMESİ HALİNDE YAPILACAK İŞLEMLER

- (1) Bilindiği üzere, A Seri, 1 Sıra No.lu Tahsilat Genel Tebliği'nin "III- Borçlunun Ölümü ve Ölüm Halinde Takibin Geri Bırakılması" başlıklı bölümünde konuya ilişkin olarak; "6183 Sayılı Kanunun 7'nci maddesinde; borçlunun ölümü halinde mirası reddetmemiş mirasçılar hakkında bu Kanun hükümlerinin tatbik edileceği ve borçlunun ölümünden önce başlanılmış olan işlemlere devam edileceği açıklanmıştır.

Borçlunun ölümünden önce 6183 Sayılı Kanun çerçevesinde başlatılmış takip işlemlerinin tereke üzerinde devam ettirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, Kanunun 50'nci maddesi gereğince tereke hakkındaki takip işlemleri ölüm günü dâhil 3 gün süre ile durdurulacak, 3'üncü günün bitiminden itibaren takip işlemlerine devam edilecektir.

Terekenin bir mahkeme veya iflas dairesi tarafından tasfiyesini gerektiren hallerde ise takip işlemleri durdurulacak, terekenin tasfiyesini yürüten mercie takibi gereken amme alacakları bildirilecektir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 590 ve 619'uncu maddeleri gereğince defter tutmaya karar verilmesi halinde, defter tutma işlemlerinin devam ettiği süre içinde terekeye dâhil mal varlıklarının satışı yapılamayacaktır.

2. Borçlunun ölümü halinde mirası reddetmemiş mirasçılar hakkında 6183 Sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır.

6183 Sayılı Kanunun 50'nci maddesi uyarınca, mirasçılar, mirası kabul veya reddetmemişlerse bu hususta 4721 sayılı Kanunda belirlenmiş süreler geçinceye kadar haklarındaki takip durdurulacaktır. 4721 sayılı Kanunun 606'nci maddesinde; mirasın 3 ay içerisinde ret olunabileceği hükme bağlanmış olup, bu süre içerisinde mirasın kabul edildiğine ilişkin bir bilgi edinilmeden mirasçılar hakkında takip yapılmasına imkân bulunmamaktadır.

Ancak; 4721 sayılı Kanunun 610'uncu maddesi uyarınca, mirası ret süresi sona ermeden mirasçı olarak tereke işlemlerine karışan, terekenin olağan yönetiminde olmayan veya miras bırakanın işlerinin yürütülmesi için gerekli olanın dışında işler yapan ya da tereke mallarını gizleyen veya kendisine maleden mirasçı mirası reddedemeyeceğinden, mirası ret hakkından mahrum olan bu mirasçılar hakkında mirası ret süresi beklenilmeden takip işlemlerine devam edilmesi gerekmektedir.

3. Mirasçılarının sorumluluğu; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 12'nci ve 4721 sayılı Kanunun 681'inci maddesinde düzenlenmiştir.

213 sayılı Kanunun 12'nci maddesinde, "Ölüm halinde mükelleflerin ödevleri, mirası reddetmemiş kanuni ve mansup mirasçılara geçer. Ancak, mirasçılardan her biri ölünün vergi borçlarından miras hisseleri nispetinde sorumlu olurlar." hükmüne yer

verilmek suretiyle ölen kişinin vergi borçlarından her mirasçının kendi miras hissesi nispetinde sorumlu olması esası getirilmiştir.

Bu itibarla, ölen amme borçlusundan aranılan amme alacaklarının 213 sayılı Kanun kapsamına giren alacaklar olması halinde mirasçılar hakkında yapılacak takiplerde mirasçıların sorumlu oldukları tutarların 213 sayılı Kanunun anılan maddesi uyarınca tespit edilmesi gerekmektedir.

4721 sayılı Kanunun 641 ve 681'inci maddelerinde ise; mirasçıların tereke borçlarından dolayı müteselsilen sorumlu oldukları düzenlenmiştir. Ancak, bu sorumluluk mirasın paylaştırılmasından itibaren geçecek 5 yıllık sürede geçerli olup, bu sürenin bitiminden sonra mirasçılar miras hisseleri oranında miras bırakanın borçlarından sorumlu olacaklardır.

Miras bırakandan aranılan amme alacaklarının 213 sayılı Kanun kapsamında olmayan alacaklardan olması halinde mirasçılar hakkında yapılacak takipte 4721 sayılı Kanunun hükümleri esas alınacaktır. Buna göre, mirasçılar müteselsil sorumluluğun sona erdiği tarihe kadar borcun tamamından müteselsilen, bu tarihten itibaren ise miras hisseleri oranında sorumlu tutularak takip edilecektir.”

açıklamalarına yer verilmiştir.

- (2) Buna göre, 213 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklar için mirasçılar mirasın vergi borçlarından miras hisseleri oranında sorumlu olacaklarından, vergi dairesince veraset ilamının tetkiki ile varislerin hisse oranlarının tespit edilmesi ve bu tespitten sonra mirasçılarının her birine hisseleri oranında ödeme emri düzenlenerek tebliğ edilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan VUK kapsamında olmayan alacaklar için mirasçılarının tereke borçlarından dolayı müteselsil olarak sorumlu oldukları tabiidir.

1.1.2- MİRASIN REDDEDİLMESİ DURUMUNDA YAPILACAK İŞLEMLER

- (1) Konu ile ilgili olarak A Seri, 1 Sıra No.lu Tahsilat Genel Tebliği'nin “III- Borçlunun Ölümü ve Ölüm Halinde Takibin Geri Bırakılması” başlıklı bölümünün 5 ve 6 ncı maddelerinde; “5. 4721 sayılı Kanunun 631'inci maddesi uyarınca, amme borçlusunun mirasının Devlete geçmesi halinde, Devlet deftere yazılan borçlardan, sadece miras yoluyla edindiği değerler ölçüsünde sorumlu olacaktır.

6. Mirasın mirasçılar tarafından reddedilmesi ve amme alacağının tereke varlığından alınamaması halinde, amme alacağı zamanaşımı süresi sonunda terkin edilecektir.” denilmektedir.

- (2) 4721 sayılı TMK'nın 612 nci maddesinde de; “En yakın yasal mirasçılarının tamamı tarafından reddolunan miras, Sulh Mahkemesince iflas hükümlerine göre tasfiye edilir. Tasfiye sonunda arta kalan değerler, mirası reddetmemişler gibi hak sahiplerine verilir.” hükmü bulunmaktadır.
- (3) Yargıtay 2 nci Hukuk Dairesi tarafından verilen 20.12.2010 tarih ve E.No:2010/15137, K.No:20977 sayılı kararda; “Bu yasal düzenleme uyarınca, mirasın birinci derecedeki mirasçılarının tamamı tarafından reddi halinde miras ikinci derecedeki mirasçılara geçmez. Tereke tasfiye olunur, borçlar ödendikten sonra geriye kalan kısım varsa ret vaki olmamış gibi birinci derece mirasçılarında verilir.” denilmek suretiyle hüküm verilmiştir.
- (4) Diğer yandan, resmi tasfiye yetki ve görevi mirasın son ikametgâhının bulunduğu yer Sulh Mahkemesine aittir. Tasfiye, sulh mahkemesince veya atayacağı bir ya da birkaç

tasfiye memuru tarafından yapılır. Yargıtay 2 nci Hukuk Dairesinin aynı kararında; *“Mahkeme, en yakın tüm mirasçılarının mirası reddettiğini belirlediği anda iflas usulü ile tasfiyeye geçmelidir. Esasen, ilgililerin bu yolda işlem yapılması için sulh hâkimine müracaatını engelleyen bir hüküm de yoktur ve muristen alacaklı olanların, bir an önce tasfiye icrasında hukuki yararları açıktır. Buna göre; mirasın en yakın tüm mirasçılar tarafından reddedildiği, kendisinin ise alacaklı olduğu iddiasıyla tasfiye isteyen davacının isteğinin, mirasçı olmadığından ve sıfat yokluğundan bahisle reddi doğru değildir.”* denilmek suretiyle, muristen alacaklı olanların mirasın tasfiyesi yönünde sulh mahkemesine müracaatının mümkün olduğu ifade edilmektedir.

- (5) Bu itibarla, mirasın reddi halinde, mirasın devlete kalması söz konusu olmayıp, bu halde terekenin tasfiye edilmesi ve borçlar ödendikten sonra ret yokmuş gibi mirasçılara verilmesi gerekmekte olup, alacaklı vergi dairesinin TMK'nın 633 üncü maddesindeki süre sınırlaması ile bağlı olmaksızın, mirasın resmi tasfiyesi için Muhakemat Müdürlüğü aracılığı ile Sulh Mahkemesine başvuruda bulunması mümkün bulunmaktadır.
- (6) Yine Yargıtay 2 inci Hukuk Dairesinin 18.07.2011 tarihli, E.No:2010/9652, K.No: 2011/12532 sayılı kararıyla; *“Sulh Hukuk Hakiminin, en yakın yasal mirasçılarının tamamının mirası reddettiklerini belirlemesi halinde her hangi bir başvuruya gerek olmadan, kendiliğinden, resmi tasfiye yoluna gitmesi gerekir.”* denilmektedir.
- (7) Buna göre; mahkeme res'en resmi tasfiye yoluna gitmemiş ise, yukarıdaki Yargıtay kararında açıklandığı üzere, muristen alacaklı olanların mirasın tasfiyesi yönünde sulh mahkemesine müracaatı imkân dâhilinde bulunduğundan, eğer resmi tasfiyeye başlanmasında alacaklı vergi dairesinin yararı varsa tasfiyenin mahkemeden talep edilmesi için murise ilişkin bilgiler ile borç bilgisinin Muhakemat Müdürlüğüne gönderilmesi, bu yolla terekenin resmi tasfiyesinin talep edilmesi gerekmektedir. Murisin mal varlığının bulunmaması nedeniyle resmi tasfiyenin talep edilmemesi veya resmi tasfiyeye geçilmesinden sonra murisin malvarlığının bulunmaması nedeniyle alacağın tahsil edilmesine olanak bulunmadığının tespit edilmesi durumunda 5 yıllık zamanaşımı süresi sonunda terkin cetveli düzenlenerek GİB'e bildirilmesi gerekmektedir.
- (8) Bununla birlikte mirası ret hakkını kullanan mirasçılarının tereke malları üzerinde sonradan herhangi bir tasarrufta bulunması mirası kabul olarak nitelendirilmeyecek ve tasarruf işlemi sonucunda elde edilen kazanımlar 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununun 77 nci maddesi hükmüne dayanılarak genel hükümlere göre tahsil edilecektir. Muhakemat Müdürlüğüne genel hükümlere göre alacağın tahsil edilmesine yönelik yazılacak yazılara mirasçılarının tereke üzerinden yapmış olduğu tasarrufa ilişkin bilgi ve belgelerin ekleneceği tabiidir.

1.1.3- DİĞER HUSUSLAR

- (1) Ölüm halinde mükellefe ait ödenmemiş idari para cezalarının terkin edilip edilmeyeceği hususu ile ilgili olarak; Anayasası'nın 38 inci maddesinin yedinci fıkrasında *“Ceza sorumluluğu şahsidir”* denilmektedir.
- (2) Anayasanın bu hükmüyle şahısların işledikleri idari veya adli suçlara istinaden gerek adli gerekse idari merciler tarafından verilen cezaların yalnızca o kişiye yönelik infaz edilmesi gerektiği hüküm altına alınmaktadır.
- (3) Bu nedenle, idari para cezalarının düzenlendiği özel kanunlara bakılarak, bu kanunda cezaya muhatap olan kişilerin ölümü halinde idari para cezalarının mirası reddetmemiş mirasçılardan takip edilip edilmeyeceği yönünde ayrıca bir hüküm bulunmaması

koşuluyla, Anayasa'nın 38 inci maddesinde yer verilen "Cezaların Şahsiliği" ilkesi gereğince, bu idari para cezalarının tahsilinden vazgeçilmesi icap etmektedir.

- (4) Diğer taraftan tüzel kişilere yönelik olarak verilen adli veya idari para cezalarının tüzel kişiliğin mal varlığından tahsil edilememiş olması nedeniyle, 6183 Sayılı Kanun hükümlerine göre sorumlu tutulan ortaklar ve/veya kanuni temsilcilerin ölümü halinde, cezaya tüzel kişiliğin muhatap olması nedeniyle, mirası reddetmemiş mirasçılardan bu alacakların takibine devam edilecektir.

1.2- 6183 SAYILI KANUNUN 35 VE MÜKERRER 35 İNCİ MADDELERİNİN UYGULAMASI

- (1) Amme alacaklarının takip ve tahsil usulüne ilişkin esasların düzenlendiği 6183 Sayılı Kanun ile kanuni temsilci, ortak gibi amme borçlusuyla birlikte amme alacağının ödenmesinden sorumlu olan şahısların sorumluluk esasları da hüküm altına alınmıştır.
- (2) Tüzel kişilikler için, alacağın öncelikle tüzel kişiliğin malvarlığından tahsil edilmesi esas olmakla birlikte şayet alacak, tüzel kişiliğin mal varlığından tahsil edilemiyor veya tahsil edilemeyeceği anlaşılmış ise ortak ya da kanuni temsilcilerden tahsil yoluna gidilmektedir.

1.2.1- ANONİM ŞİRKETLERDE KANUNİ TEMSİLCİLERİN 6183 SAYILI KANUNUN MÜKERRER 35 İNCİ MADDESİ KAPSAMINDA SORUMLULUĞU

- (1) (18.12.2013 tarih Seri A 344 seri numaralı tamimle değişen fıkra) Kanuni temsilcilerin sorumluluğu ile ilgili düzenlemeler 6183 Sayılı Kanunun mükerrer 35'inci maddesinde hükme bağlanmıştır.
- (2) Buna göre, 6183 Sayılı Kanunun mükerrer 35'inci maddesi ile tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıf ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacaklarının, kanuni temsilcilerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekkülü idare edenlerin şahsi mal varlıklarından bu kanun hükümlerine göre tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.
- (3) Söz konusu hükümler, tüzel kişilerin mal varlıklarından tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan kamu alacaklarının doğduğu ve ödenmesi gerektiği dönemde, şirketi temsil yetkisi bulunan şahısları müştereken sorumlu tutarak takip ve tahsiline imkân vermektedir.
- (4) Bununla birlikte, TTK'nın 587 inci maddesinde tescil ve ilan edilecek hususlar belirtilmiş ve şirket müdürlerinin ad ve soyadları, ikametgâhları ile şirketin ne suretle temsil edileceği de tescil ve ilan edilecek hususlar arasında sayılmıştır.
- (5) TTK'nın 36 ncı maddesi gereğince de bu tescil ilan tarihinden itibaren hüküm ifade edecektir.
- (6) Şirketi temsil yetkisi verilen kişiler ile bu kişilerin herhangi bir nedenle söz konusu görevi bırakmaları halinde ise temsil yetkisini kayb ettikleri tarihin Ticaret Sicil Gazetesinden tespit edilmesi icap etmektedir.
- (7) (18.12.2013 tarih Seri A 344 seri numaralı tamimle değişen fıkra) A Seri 1 Sıra No.lu Tahsilat Genel Tebliği'nin "VIII. Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğu" başlıklı bölümünün 3. maddesinde; "6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 323 üncü maddesinde, idare

meclisinin şirketi temsile salahiyyetli kimseleri tescil edilmek üzere ticaret siciline bildireceği, temsil salahiyyetine müteallik kararın noterlikçe tasdik edilmiş suretinin de sicil memuruna verilmesinin şart olduğu hükme bağlanmıştır.

Bu hükme göre;

- a. *Temsil salahiyyetine ilişkin noter tasdikli yetkili organ (yönetim kurulu veya genel kurul) kararı,*
- b. *Şirketi temsil salahiyyeti verilen kişilerin kimler olduğu,*

hususlarının ticaret sicilinde tescil ve ilan edilmiş olması gerekmektedir. Aynı Kanunun 38 inci maddesi gereğince de bu tescilin ilan tarihinden itibaren hüküm ifade edeceği tabiidir.

.....

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 371 ve 373 üncü maddelerinde de aynı esaslar benimsenerek düzenleme yapılmıştır.”

- (8) (18.12.2013 tarih Seri A 344 seri numaralı tamimle değişen fıkra) 4 üncü maddesinde; “6762 sayılı Türk Ticaret Kanununa ilişkin yukarıda yer verilen açıklamalar dikkate alınarak, bir anonim şirketin kanuni temsilcileri;
- a. *Öncelikle şirket esas sözleşmesinde yönetim kurulu üyelerinden birinin veya birden fazlasının şirketi temsile yetkili kılınıp kılınmadığı,*
 - b. *Şirketi temsile yetkili üye esas sözleşmede belirlenmemiş ise sözleşmede yönetim kurulu veya genel kurula, yönetim kurulu üyesi olması şartıyla murahhas üyeleri veya şirkette pay sahibi olmayan sorumlu müdürleri temsilci olarak belirleme konusunda yetki verilip verilmediği,*
 - c. *Esas sözleşmede temsilci belirleme konusunda yetkisi bulunan organ tarafından bu yetki çerçevesinde temsil salahiyyetinin; yönetim kurulu üyelerinden biri veya birkaçına ya da yönetim kurulu üyelerinden en az biri ile birlikte şirketin sorumlu müdürü veya müdürlerine devredilip devredilmediği hususlarına göre belirlenecektir.*

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa ilişkin yukarıda yer verilen açıklamalar dikkate alındığında anonim şirketlerde kanuni temsilcilerin tespitinde de aynı esaslar dikkate alınacak olup 6102 sayılı Kanunun yönetim kuruluna verdiği yetki çerçevesinde temsil yetkisinin devredilip devredilmediği konusu da araştırılacaktır.

Bu hususların varlığı, ticaret sicili kayıtlarına ve ilanının yapıldığı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesine bakılarak tayin olunacaktır.” denilmektedir.

- (9) (18.12.2013 tarih Seri A 344 seri numaralı tamimle değişen fıkra) Aynı bölümün 5’inci maddesinde ise; “6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 319 ve müteakip maddeleri ile 6102 sayılı Kanunun 370 ve müteakip maddelerine göre temsil yetkisi murahhas azalara veya müdür olarak üçüncü kişilere bırakılmamış ise yönetim kurulu üyeleri kanuni temsilci sıfatını taşımaktadır.

...

Yapılacak tespit sonucunda; şirketi temsil salahiyyetinin murahhas üye veya üyeler ile müdür olarak üçüncü kişilere bırakıldığıнын anlaşılması halinde amme alacağıнын

bunlardan takip ve tahsiline gidilmesi, bu durumda diğer yönetim kurulu üyeleri hakkında işlem yapılmaması icap etmektedir.

Şirket esas sözleşmesinde bu şekilde bir görevlendirmeye ilişkin herhangi bir kayıt bulunmaması halinde, 6762 sayılı Kanununun 317 nci maddesi, 6102 sayılı Kanununun 365 inci maddesi hükmü göz önüne alınacak, yönetimde bulunan tüm üyelerin müşterek ve müteselsil sorumlulukları dikkate alınarak haklarında 6183 sayılı Kanununun mükerrer 35 inci maddesi uyarınca işlem yapılacaktır.

Diğer taraftan, 6102 sayılı Kanun 1/7/2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olup amme alacağının ödenmesinden müşterek ve müteselsil sorumluluğu bulunan kanuni temsilcilerin tespitinde amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği tarihte yürürlükte bulunan ilgili Kanun hükümleri dikkate alınacaktır.” denilmektedir.

(10) Diğer taraftan anonim şirketlerde, şirketi temsil ve ilzam etmek üzere özel bir görevlendirme yapılmamışsa tüm yönetim kurulu üyeleri kanuni temsilci sıfatını taşıyacak ve 6183 Sayılı Kanununun Mükerrer 35’inci maddesine göre müşterek ve müteselsil sorumlu olacaklardır.

(11) Şirketi temsil yetkisi verilen kişiler ile bu kişilerin herhangi bir nedenle söz konusu görevi bırakmaları halinde temsil yetkisini kaybettikleri tarihin Ticaret Sicili Gazetesinden tespit edilmesi icap etmektedir. Bu durumda şirket kanuni temsilcilerinin bu sıfatı kazanma ve kaybetmelerine ilişkin tescilin hüküm ifade edebilmesi için bu hususun ilan edilmesi zorunlu olup, sözkonusu ilanda kanuni temsilciliğe ilişkin tasarrufa (atanma, istifa, azledilme, v.b.) dayanak teşkil eden yönetim kurulu veya genel kurul karar tarihinin belirtilmesi halinde bu tarihin, belirtilmemiş olması halinde ise ilan tarihinin dikkate alınması gerekmektedir.

1.2.2- LİMİTED ŞİRKETLERDE KANUNİ TEMSİLCİ VE ORTAKLARIN 35 VE MÜKERRER 35 İNCİ MADDELERİ KAPSAMINDA SORUMLULUĞU

(1) (18.12.2013 tarih Seri A 344 seri numaralı tamimle değişen fıkralar) Bilindiği üzere, 6183 Sayılı Kanununun “*Limited Şirketlerin Amme Borçları*” başlıklı 35 inci maddesi ile limited şirket ortaklarının şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağından sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olacakları ve bu Kanun hükümleri gereğince takibe tabi tutulacakları hüküm altına alınırken, konu hakkında ayrıntılı açıklamalar ‘Seri: A, Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliği’nin “*Limited Şirketlerin Amme Borçları*” başlıklı bölümünde yer almaktadır.

(2) Anılan Tebliğ’in söz konusu bölümünün 3 üncü maddesinde; “...6102 sayılı Kanununun 595 inci maddesinde ortaklık payının devri düzenlenmiş ve madde hükmüne göre ortaklık payının/esas sermaye payının devri ve devir borcunu doğuran işlemlerin yazılı şekilde yapılacağı ve tarafların imzalarının noterce onaylanacağı, şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devri için ortaklar genel kurulunun onayının şart olduğu ve devrin bu onayla geçerli olacağı, başvurudan itibaren üç ay içinde genel kurul reddetmediği takdirde devre onay vermiş sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre, ortaklık payının devri; tescil ve ilan edilmese de noter tasdikli devir sözleşmesi, şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse ortaklar genel kurulunun onayı bu onayın bulunmadığı halde üç aylık sürenin geçmesi ile hüküm ifade etmektedir. Bu

durumda ortaklık payının devredildiği tarih olarak noter tasdikli devir sözleşmesi tarihinin esas alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan, ortaklık payının noter tasdikli devir sözleşmesi ile devredilmesine rağmen devrin genel kurul tarafından reddedilmesi halinde, ortaklık payı devredilmemiş sayılacak ve ortağın ortaklık sıfatı devam edecektir.

Bu itibarla, limited şirket ortaklarının kimliği ve şirketteki sermaye hisselerine ilişkin bilgiler; şirketin Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilen ana sözleşmesinde, bu sözleşmede yapılan değişikliklerde, pay devrinin tescil ve ilan edilmemiş olduğu hallerde ise 6102 sayılı Kanunun 594 üncü maddesine göre tutulan pay defterinde ya da devrin genel kurul tarafından onaylanmış veya onaylanmış sayılması halinde noter tasdikli devir sözleşmesinde yer almaktadır.

*Diğer taraftan, 6102 sayılı Kanun 14/2/2011 tarihinde yayımlanmış ve istisnai düzenlemeleri hariç olmak üzere 1/7/2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Aynı tarihte yürürlüğe giren 6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun ile de yeni Türk Ticaret Kanunu hükümlerinin yürürlüğe girmesi ve uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Yapılan düzenlemeler göz önünde bulundurulduğunda, **amme alacağının ödenmesinden 6183 sayılı Kanun'un 35 inci maddesi çerçevesinde sorumluluğu bulunan ortakların tespitinde amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği tarihte yürürlükte bulunan ilgili Kanun hükümleri dikkate alınacaktır. Aynı şekilde ortaklık payının devri ile ilgili olarak da payın devredildiği tarihte yürürlükte olan Kanun hükümlerinin uygulanacağı tabiidir.**" denilmektedir.*

- (3) *Limited şirket ortaklarının sorumlu oldukları dönemlerin tespiti hususunda Gelir İdaresi Başkanlığından alınan 10.04.2014 tarihli 41061 sayılı yazıda, Mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na atıfta bulunularak limited şirket ortağının, ortaklık sıfatının sona erdiği tarihin belirlenmesinde bu hususun Ticaret Sicil Gazetesinde tescil ve ilan edilmiş olmak kaydıyla buna ilişkin ortaklar kurulu karar tarihinin dikkate alınması, tescil ve ilan edilen belgede herhangi bir tarihe yer verilmemiş olması halinde ise ilan tarihinin dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.*
- (4) *Aynı Tebliğ'in söz konusu bölümünün 8 inci maddesinde ise; "....6102 sayılı Kanuna göre, limited şirketin kanuni temsilcisi, şirket sözleşmesi ile tayin edilmiş müdür sıfatını taşıyan bir veya birden fazla ortak veya tüm ortaklar ya da üçüncü kişiler olabilecektir. Ancak üçüncü kişilere şirketin yönetim ve temsilinin verilebilmesi için ortaklardan en az birinin şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin bulunması gerekmektedir." denilmektedir.*
- (5) *Yine Tebliğ'in 11 inci maddesinin 5 inci fıkrasında ise; "Anayasa Mahkemesinin maddenin iptaline ilişkin kararının gerekçesinde, 5766 sayılı Kanunun yayımlandığı tarihten önceki dönemlere ilişkin amme alacaklarının ödenmesine dair ikincil sorumluluk düzenlemelerinde alacağın doğduğu tarihteki düzenlemelerin esas alınması gerektiği belirtildiğinden, limited şirketlerin 5766 sayılı Kanunun yayımlandığı 6/6/2008 tarihinden önceki zamanlara ilişkin borçlarından sorumlu tutulacak ortakların tespitinde alacağın doğduğu dönem esas alınacaktır." ifadesi yer almaktadır.*

Buna göre 06.06.2008 tarihinden önceki borçlar için limited şirket ortakları hakkında yapılacak takiplerde 6183 sayılı Kanun'un 35 inci maddesinin 5766 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önceki haline göre işlem yapılması gerekmektedir.

- (6) (18.12.2013 tarih Seri A 344 seri numaralı tamimle numarası değişen fıkra) Bununla birlikte limited Şirket ortakları, hisse devir sözleŐme tarihlerinin 29.07.1998 tarihinden önce olması halinde, hisselerini devrettikleri tarihe kadar doęmuŐ ve ödenmesi gereken Şirket borçlarından 6183 Sayılı Kanunun 35 inci maddesinin 29.07.1998 tarihinde deęiŐmeden nceki Şekline göre sermaye miktarı ile sorumlu tutulacaklardır.

1.2.3. KOOPERATİFLERDE KANUNİ TEMSİLCİLERİN VE ORTAKLARIN SORUMLULUğU”

- (1)Konu hakkında Gelir İdaresi Başkanlığından alınan 31.12.2014 tarihli ve 131125 sayılı yazıda; “...1163 sayılı Kooperatif Kanununun 1 inci maddesinde; “Tüzel kişiliği haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını iŐgücü ve parasal katkılarıyla karŐılıklı yardım, dayanıŐma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan deęiŐir ortaklı ve deęiŐir sermayeli ortaklıklara kooperatif denir.” hükmü, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 124 üncü maddesinin birinci fıkrasında “(1) Ticaret Şirketleri; kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif Şirketlerden ibarettir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümlere göre, tüzel kişiliği haiz ticaret Şirketleri olan kooperatiflerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacaklarının ödenmesinden, ana sözleŐme ile tayin edilen kanuni temsilciler 6183 sayılı Kanunun mükerrer 35 inci maddesi gereği sorumludurlar.

Öte yandan, 1163 sayılı Kanunun 28 inci maddesinde, anasözleŐmede aksine hüküm olmadıkça kooperatifin alacaklılarına karşı yalnız mamelekiyle sorumlu olacağı, 29 uncu maddesinde, kooperatifin varlığı borçlarını karŐılamaya yetmediği hallerde, ortaklarının da Őahsen ve sınırsız olarak sorumlu tutulacaklarının anasözleŐme ile hüküm altına alınabileceği, bu takdirde alacaklıların kooperatifin iflası veya diğer sebeplerle dağılması halinde alacaklarını tamamen sağlayamazlarsa, kooperatifin borçlarından dolayı kooperatif ortaklarının zincirleme ve bütün varlıklarıyla sorumlu olacağı; anılan Kanunun 30 uncu maddesinde ise, kooperatif borçları için her ortağın kendi payından fazla olarak Őahsen ve belirli bir miktara kadar kooperatiften sonra sorumlu olacakları hususunda anaszleŐmeye bir hüküm konabileceği ve ortakların tek baŐına sorumlu olacakları miktarın kooperatifteki paylarının tutarı ile orantılı olarak da gösterilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, kooperatiflerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağının kooperatifin anasözleŐme ile tayin edilen kanuni temsilcilerinin mal varlığından tahsili yoluna gidilmesi, sonuç alınamadığı takdirde ancak kooperatifin iflası, dağılması veya dağılmasına karar verilmesinden ve tasfiyesinden sonra kooperatifin mal varlığının borçlarını ödemeye yetmediğinin anlaşılması halinde, kooperatif ortaklarının ana sözleşmede belirlenen sorumluluk durumlarına göre ortaklara müracaat edilmesi gerekmektedir.” denilmektedir.

1.2.4 ADİ ORTAKLIKLARDA ORTAKLARIN AMME BORCUNDAN SORUMLULUĞU

(1)Gelir İdaresi Başkanlığından alınan 30.06.2014 tarihli ve 65345 sayılı yazıda, Adi şirketlerin tüzel kişilikleri bulunmaması nedeniyle şirket tarafından kazanılan mal ve kıymetlerle ortakların sermaye olarak koydukları şeylerin 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 701 inci ve 703 üncü maddelerinde düzenlenen iştirak halinde mülkiyet(elbirliği mülkiyeti) rejimine tabi olduğu ve adi ortaklıklarda ortakların, adi ortaklığın vergi borçlarından dolayı müteselsilen ve müştereken sorumlu olduğu belirtilmektedir.

1.2.5- KOLLEKTİF ŞİRKETLERDE ORTAKLARIN AMME BORCUNDAN SORUMLULUĞU

(1)6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 124 üncü maddesinde; “1) Ticaret şirketleri; kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketlerden ibarettir.

(2)Bu Kanunda, kollektif ile komandit şirket şahıs; anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket sermaye şirketi sayılır.” denilmektedir.

Anılan Kanun'un “Kollektif Şirket” başlıklı bölümünün 211 inci maddesinde “ (1) Kollektif şirket ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla, gerçek kişiler arasında kurulan ve ortaklarından hiçbirinin sorumluluğu şirket alacaklılarına karşı sınırlanmamış olan şirkettir...”

236 ncı maddesinde; “(1) Ortaklar, şirketin borç ve taahhütlerinden dolayı müteselsilen ve bütün malvarlığı ile sorumludur...” hükümleri yer almaktadır.

Buna göre, kollektif şirketlerde şirket ortakları, şirket borçları dolayısıyla müştereken ve müteselsilen sorumlu olmaktadır.

1.2.6-DİĞER HUSUSLAR

(1) Tüzel kişilerin amme borçlus olduğu durumlarda, borcun tüzel kişilik mal varlığından kısmen ya da tamamen tahsil edilememesi veya tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması hallerinde kanuni temsilciler hakkında takip yapılabilmesi için yeterli şartların oluştuğu kabul edilerek, takip işlemlerine kanuni temsilciler adına 6183 Sayılı Kanunun 55 inci maddesine göre düzenlenecek ödeme emri tebliği suretiyle başlanılacaktır.

(2) Amme borçlusunun birden fazla kanuni temsilcisi bulunduğu takdirde, ilgili kanunlara göre kanuni temsilcilerin sorumluluk şekline bakılacak ve müşterek ve müteselsil

sorumluluğu olanlar hakkında tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan amme alacağının tamamı için her birine ayrı ayrı ödeme emri düzenlenmek ve tebliğ edilmek suretiyle takibe geçilecektir.

- (3) 6183 Sayılı Kanununun 35 ve Mükerrer 35 inci maddelerinde yer verilen sorumluluklar ile VUK'un 10 uncu maddesinde düzenlenen sorumluluk nedeniyle yapılacak takiplerde ortak ve kanuni temsilcilerin takibinde bir öncelik sıralaması söz konusu olmadığından, ortaklar ve kanuni temsilciler hakkında yapılacak takiplere aynı anda başlanılabileceği tabiidir.
- (4) Kanuni temsilcilerin ve limited şirket ortaklarının 6183 Sayılı Kanun gereği sorumlu oldukları borç tutarları tespit edilirken vergilendirme dönemlerinin takip ve tahsilat işlemleri açısından bölünmesine imkan bulunmamaktadır. Bu nedenle kanuni temsilcilik veya limited şirket ortaklıklarının devirlerinde her bir vergi türü için ayrı ayrı değerlendirilmek üzere devrin yapıldığı vergilendirme dönemine isabet eden vergilerin hem devredenden hem de devralandan takip ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

1.3- YMM'LER HAKKINDA YAPILACAK TAKİP İŞLEMLERİ

- (1) Yeminli mali müşavirlerin müşterek ve müteselsil sorumlulukları kapsamında haklarında yapılması gereken takibat işlemlerinde dikkat edilmesi gereken hususlar aşağıda belirtilmiştir.
- (2) VUK'un mükerrer 227 nci maddesinde; “ *Maliye Bakanlığı:*

...

- d. *Yukarıdaki fıkra hükümlerine göre beyannameyi imzalayan veya tasdik raporunu düzenleyen meslek mensupları, imzaladıkları beyannamelerde veya düzenledikleri tasdik raporlarında yer alan bilgilerin defter kayıtlarına ve bu kayıtların dayanağını teşkil eden belgelere uygun olmamasından dolayı ortaya çıkan vergi ziyasına bağlı olarak salınacak vergi, ceza, gecikme faizlerinden mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulurlar... ” denilmektedir.*
- e. 3568 sayılı Kanununun 12 nci maddesinde; “*Yeminli malî müşavirler gerçek ve tüzel kişilerin veya bunların teşebbüs ve işletmelerinin malî tablolarının ve beyannamelerinin mevzuat hükümleri, muhasebe prensipleri ile muhasebe standartlarına uygunluğunu ve hesapların denetim standartlarına göre incelediğini tasdik ederler.*

Yeminli malî müşavirlerin tasdik edecekleri belgeler, tasdik konuları ile tasdike ilişkin usul ve esaslar; gerçek ve tüzel kişilerin mükellefiyet şekilleri, iş kolları ve ciroları, döviz kazandırıcı işlemleri, ithalat ve ihracatları, yatırımın miktarları ve neveleri ile belgelerin ibraz edileceği merciler esas alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Kanunları gereğince, kamu kurum ve kuruluşlarına verilen tasdik edilmiş mali tablolar, kamu idaresinin yetkili memurlarınca, tasdik kapsamı ölçüsünde incelenmiş bir belge olarak kabul edilir. Ancak, çeşitli kanunlarla kamu idaresine tanınan teftiş ve inceleme yetkilerinin kullanılmasına ve gerektiğinde tekrarına ait hususlar saklıdır.

Yeminli malî müşavirler yaptıkları tasdik doğruluğundan sorumludurlar. Yaptıkları tasdik doğru olmaması halinde, tasdik kapsamı ile sınırlı olmak üzere, ziyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan mükellefle birlikte müştereken ve

müteselsilen sorumlu olurlar. Yeminli malî müşavirler yaptıkları tasdikin kapsamını düzenleyecekleri raporda açıkça belirtirler.

Bu Kanun hükümlerine göre meslek icra edenlerin vergi kanunları ve diğer kanunlardaki sorumlulukları saklıdır.” hükmü yer almaktadır.

- f. Söz konusu madde ile yeminli mali müşavirlere getirilen, “*Müşterek ve Müteselsilen*” sorumluluğun usul ve esaslarını belirleyen 18 seri numaralı “*Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Genel Tebliği’nin B/2 bölümünde ise; “...Müşterek ve Müteselsil sorumluluğu vergi inceleme raporu ile tespit edilen yeminli mali müşavirler nezdinde yapılacak takibat, vergi ve ceza tahakkukunun kesinleşmesinden sonra başlatılacaktır. Vergi dairelerince yapılacak olan takibat, tahakkuku kesinleşen vergi ve cezaların tahsiline yönelik olacaktır. Bununla birlikte, yeminli mali müşavirin bilgi ve rızası dışında, mükellefin tek taraflı tasarrufu sonucu kesinleşen ve yeminli mali müşavir tarafından ödenen vergi ve cezalar için mükellefe rücu hakkı saklıdır. Sorumluluğu tespit edilen yeminli mali müşavirle ilgili takibat ise yeminli mali müşavirin bağlı bulunduğu vergi dairesince yerine getirilecektir...”* denilmektedir.
- g. 1996/1 sıra numaralı ‘Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu İç Genelgesi’nin 6 ncı bendinde; “*...Yeminli mali müşavirin bağlı bulunduğu vergi dairesi, mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesi tarafından bildirilen vergi ve cezanın tahsili için bu vergi dairesi adına takibat yapılacaktır...*” denilmek suretiyle konuya açıklık getirilmiştir.
- h. Ayrıca “*...mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesi tarafından bildirilen...*” ifadesinden de “*ödeme emri ile*” bildirileceğinin anlaşılması gerekmektedir.
- i. Bu durumda, kamu alacağının tahsiline yönelik olarak müşterek ve müteselsil sorumluluğu belirlenen yeminli mali müşavirler adına takibata, ödeme emri düzenlenmek suretiyle başlanması gerekmekte olup, söz konusu ödeme emrinin asıl mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesince düzenlenerek yeminli mali müşavire tebliğ edilmek üzere ve takibat işlemlerinin yerine getirilmesi amacıyla yeminli mali müşavirin bağlı bulunduğu vergi dairesine gönderilmesi gerekmektedir.

2- BORCU YOKTUR İŞLEMLERİ

2.1- VADESİ GEÇMİŞ BORÇ DURUMU GÖSTEREN YAZI

- (1) Bilindiği gibi, mükelleflere vergi borcunun olup olmadığına dair yazı mükellefin gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine müracaatı üzerine vergi dairelerince bilgisayar ortamında düzenlenerek verilmekte veya şifre almış olan İnternet Vergi Dairesi kullanıcıları tarafından elektronik ortamda talep edilmesi üzerine söz konusu yazı sistem tarafından otomatik düzenlenmektedir.
- (2) Mükelleflere aşağıda sayılan nedenler çerçevesinde vergi borcu yoktur yazısı verilmektedir:

- a. 6183 Sayılı Kanunun 22/A maddesine göre,
- b. Kamu İhale Genel Tebliği'nin 17 nci maddesine göre,
- c. Mükelleflerin kendi talepleri üzerine,
- d. Muhasebe birimleri tarafında talep edilmesi durumunda.

2.2- 6183 SAYILI KANUNUN 22/A MADDESİNE GÖRE VERİLECEK YAZILARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- (1) 5766 sayılı Kanun ile 6183 Sayılı Kanuna eklenen 22/A maddesinde; *“4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemeler ile kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemelerde...; Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye, bu kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”* hükmü yer almaktadır.
- (2) Bu madde ile Maliye Bakanlığına verilen yetki, şimdilik 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemeler ile kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemeler için kullanmıştır.

Söz konusu yetkiye istinaden A Seri 1 Sıra No.lu Tahsilat Genel Tebliğinde de açıklandığı gibi;

- a. 01.08.2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 4734 sayılı Kanun kapsamına giren kurumların bu kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları 2.000.- TL üzeri ödemeler,
- b. (18.12.2013 tarih Seri A 344 sıra numaralı tamimle değişen bent) 06.10.2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle kurumların ilgililere yapacakları ödemeler sırasında, (1/11/2013 tarihinden itibaren 1.000,- liranın üzerinde yapılacak ödemeler sırasında)
- c. (18.12.2013 tarih Seri A 344 sıra numaralı tamimle eklenen bent) 01/11/2013 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli “İmtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları” başlıklı (8) sayılı tarifinin;
 - “III- Maden arama ruhsatnameleri, işletme ruhsatnameleri, işletme imtiyazları” bölümüne konu; Maden arama ruhsatnamesinin verilmesi, bu ruhsatnamelerin birleştirilmesi, devir ve intikallerine, Maden işletme ruhsatnamesinin verilmesi, bu ruhsatnamelerin birleştirilmesi, süresinin uzatılması, devir ve intikallerine, İşletme iznine ilişkin yapılacak işlemler sırasında,
 - “VI- Meslek erbabına verilecek tezkere, vesika ve ruhsatnamelerden alınacak harçlar” bölümünün 16 numaralı alt bölümüne konu, silah taşıma ve bulundurma vesikaları ile yivsiz tüfek ruhsatnameleri

(10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (1), (2), (3) ve (4) numaralı bentleri ile 21/3/1991 tarihli ve 91/1779 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerinde sayılanların talepleri hariç) talepleri üzerine yapılacak işlemler sırasında,

(Ancak, eğitim ve öğretime yönelik olarak öğrenim bursu ve öğrenimle ilgili diğer adlarla ya da 6183 Sayılı Kanununun 105 inci maddesinde sayılan tabii afetlere maruz kalanlara verilen Devlet yardımları, teşvikler ve destekler ile bütçelerine mahalli idarelerin katkıda bulunduğu kuruluşların proje ve faaliyetleri karşılığında mahalli idarelere sağladığı destekler ile 6183 sayılı Kanununun 70 inci maddesi gereğince haczedilemeyen ödemeler nedeniyle yapılacak ödemelerde bu zorunluluk aranılmayacaktır.) hak sahiplerinin ve ilgililerin Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğu getirilmiştir. Buna göre; ilgililere yapılacak ödemelerden önce 6183 Sayılı Kanununun 22/A maddesinin verdiği yetkiye istinaden “vadesi geçmiş borç” olarak değerlendirilmek üzere madde kapsamına giren amme alacaklarının türlerinden; mükelleflerin yıllık gelir, yıllık kurumlar, katma değer, özel tüketim, özel iletişim, banka ve sigorta muameleleri vergileri, gelir ve kurumlar vergisine ilişkin tevkifatlar ve geçici vergiler ile bu vergi türlerine ait vergi ziyai cezaları, gecikme zam ve faizlerinden oluşan borçları her halükarda ilgili kurum ve kuruluşu bildirilecek, borç tutarının 1.000.- TL’yi aşması durumunda ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından vergi borcu olarak kabul edilecektir.

(3) Sonuç olarak; 22/A maddesi kapsamında tahsil dairesince tanzim edilecek “Vadesi Geçmiş Borç Durumunu Gösteren Belgeler” de sadece;

- a. **Yıllık Gelir Vergisi**
- b. **Yıllık Kurumlar Vergisi**
- c. **Katma Değer Vergisi**
- d. **Özel Tüketim Vergisi**
- e. **Özel İletişim Vergisi**
- f. **Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri**
- g. **Gelir ve Kurumlar Vergisine İlişkin Tevkifatlar ve Geçici Vergiler**
- h. **Bu vergi türlerine ait vergi ziyai cezaları, gecikme zam ve faizlerinden oluşan,**

mükellefin faal ve terk tüm tahsil dairelerindeki tutarı ne olursa olsun var olan borç bilgisine yer verilecektir. Belirlenen vergi türleri dışında var olan borç bilgisine yer verilmeyecektir.

- (4) A Seri 1 Sıra No.lu Tahsilat Genel Tebliği’nin “*V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler İle İşlem Yapanların Sorumlulukları*” başlıklı bölümünün 3 numaralı bendinde de belirtildiği üzere bu belgeler tanzim edildiği tarihten itibaren 15 gün süre ile geçerli kabul edilecektir.

2.3- 4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU KAPSAMINDAKİ İHALELERE İSTEKLİ OLARAK KATILACAK OLANLARA VERİLECEK YAZILARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- (1) 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin 4 üncü fıkrasının (d) bendinde; Türkiye'nin veya kendi mevzuatının hükümleri uyarınca kesinleşmiş vergi borcu olan isteklilerin ihale dışı bırakılacağı belirtilmekte, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrasının 1 ve 2 nci bentlerinde ise;

“Yıllık gelir, yıllık kurumlar, katma değer, özel tüketim, özel iletişim ve banka ve sigorta muameleleri vergileri, gelir ve kurumlar vergisine ilişkin tevkifatlar ve geçici vergiye ilişkin vergi asılları ile bu vergi türlerine ait vergi ziyai cezaları, gecikme zam ve faizleri bağlamında toplam 5.000 TL'yi aşan tutarlardaki borçlar vergi borcu olarak kabul edilecektir.

İsteklinin;

- a. Beyan üzerine alınan veya maktu olarak belirlenip ödemesi belirli tarihlerde yapılan vergilerde ödeme vadesi geçmiş olup ödeme yapılmamış ise kesinleşmiş vergi borcu olduğu,*
- b. Vergi borcunun 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde cebren tahsili yolunda tesis edilen işlemlere karşı dava açılması halinde, bu dava sürecinde veya sonucunda takip ve tahsili durduracak geçici veya nihai bir karar bulunmadığı durumlarda kesinleşmiş vergi borcu olduğu,*
- c. Re'sen, ikmalen veya idarece yapılan tarhiyatlara karşı vergi yargısında dava açılmışsa bu dava üzerine tahsil edilebilir hale gelmiş ve süresinde ödenmemiş alacak bulunmadığı sürece kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,*
- d. Re'sen, ikmalen veya idarece yapılan tarhiyatlara karşı dava açma süresi geçirilmediği sürece, kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,*
- e. Vadesi geçtiği halde ödenmemiş ancak vergi idaresi tarafından taksitlendirilmiş veya tecil edilmiş vergi borçlarının, vadesindeki ödemeler aksatılmadığı sürece, kesinleşmiş vergi borcu olmadığı, kabul edilecektir.”*

açıklamalarına yer verilmiştir.

- (2) Buna göre, ihalelere katılmak üzere vergi borçlarının olup olmadığına dair belge almak için mükelleflerin gelir ve kurumlar vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine yapacakları müracaat üzerine kendilerine detaylı borç durumlarını gösteren belge verilecektir. Borç tutarı yukarıda belirtilen vergi türlerinden 5.000.- TL'nin altında bile olsa borç bilgisine yer verilecektir.

- (3) **Sonuç olarak; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında tahsil dairesince tanzim edilecek “Vadesi Geçmiş Borç Durumunu Gösteren Belgeler” de sadece;**

- a. Yıllık Gelir Vergisi**
- b. Yıllık Kurumlar Vergisi**
- c. Katma Değer Vergisi**

- d. Özel Tüketim Vergisi
- e. Özel İletişim Vergisi
- f. Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri
- g. Gelir ve Kurumlar Vergisine İlişkin Tevkifatlar ve Geçici Vergiye İlişkin Vergi Asılları
- h. Bu vergi türlerine ait vergi ziyaı cezaları, gecikme zam ve faizlerine ait,

mükellefin faal ve terk tüm tahsil dairelerindeki tutarı ne olursa olsun var olan borç bilgisine yer verilecektir. Belirlenen vergi türleri dışında var olan borç bilgisine yer verilmeyecektir.

2.4- MÜKELLEFLER TARAFINDAN BORCU YOKTUR YAZISI TALEP EDİLEN HALLERDE VERİLECEK YAZILARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- (1) Mükelleflerin yukarıda belirtilen nedenler dışında vergi borçlarının bulunup bulunmadığına dair belge almak için yapacakları müracaat üzerine, vergi dairesince bu talepler, nakil gelinen veya terk olunan veya varsa başka vergi türlerinden dolayı mükellefiyet kaydı bulunan diğer vergi dairelerine iş emri olarak gönderilecek ve bu vergi dairelerinden alınan cevaplar üzerine vergi borçlarının olup olmadığına dair belge düzenlenerek mükellefe verilecektir. Bu belgelerde vergi türü ayrımı yapılmayacaktır.
- (2) (18.12.2013 tarih Seri A 344 sıra numaralı tamimle eklenen fıkra) Gelir İdaresi Başkanlığının 27.09.2013 tarih ve 93926 sayılı yazısında belirtildiği üzere; 2918 sayılı Kanununun 48 inci maddesi kapsamında geri alınan sürücü belgelerinin iade edilebilmesi için sürücü belgesi geri verilecek olan kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla 2918 sayılı Kanun hükümlerine göre verilmiş olan tüm trafik idari para cezalarının ödenmiş olması gerekmektedir.

Buna göre, 2918 sayılı Kanun'un bahse konu maddesi uyarınca alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, anılan Kanuna göre maliki oldukları araçlar hakkında 2918 sayılı Kanununun 116 ncı maddesi kapsamında uygulanmış olan trafik idari para cezaları ile şahıslarına verilmiş olan trafik idari para cezalarının tamamı ödenmeden, bu kişilere trafik idari para cezası borcu bulunmadığına dair yazının verilmemesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, söz konusu alacakların gerek 6183 sayılı Kanununun 48 inci maddesi gerekse diğer kanunlar kapsamında taksitlendirilmiş olması durumunda trafik idari para cezası borcu bulunmadığına dair yazının verilebilmesi için kalan taksitlerin ödenmesi gerektiğinden, trafik idari para cezalarının 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17 nci maddesi kapsamında taksitlendirilmiş olması durumunda da bu taksitlerinde tamamı ödenmeden trafik idari para cezası borcunun bulunmadığına dair yazının verilmemesi gerekmektedir.

Bu itibarla, 2918 sayılı Kanununun 48 inci maddesi gereğince geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için vergi dairesine müracaat edilerek trafik idari para cezası borcunun bulunmadığına dair yazıyı talep eden kişilere, maliki oldukları araçlar ve şahısları adına

2918 sayılı Kanun hükümlerine göre verilmiş olan tüm trafik idari para cezalarının ödenmiş olması halinde “trafik idari para cezası borcu bulunmadığına dair yazı” verilmesi gerekmektedir.

- (3) Ayrıca yıllık gelir, yıllık kurumlar, katma değer, özel tüketim, özel iletişim ve banka ve sigorta muameleleri vergileri bakımından mükellefiyet kaydı bulunmayanlar tarafından vadesi geçmiş borcu bulunmadığına dair yazı talep edilmesi halinde başvurdukları vergi dairesince söz konusu vergilerden mükellefiyet kayıtlarının olmadığına ilişkin belgenin düzenlenerek mükellefe verilmesi gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belgeyi talep eden ilgilinin, vergi mükellefi olmaması veya potansiyel mükellef olması halinde, müracaat ettikleri herhangi bir vergi dairesinden söz konusu belgeyi almaları mümkündür. Bu durumda kişiye verilecek belgede “....*vergi mükellefiyeti bulunmamaktadır.*” veya “...’*ın potansiyel mükellefiyeti bulunmakta olup 6183 sayılı Kanununun 22/A maddesi kapsamında borcu bulunmamaktadır.*” bilgilerine yer verilmesi gerekmektedir.

2.5- MUHASEBE BİRİMLERİ TARAFINDAN BORCU YOKTUR YAZISI TALEP EDİLEN HALLERDE VERİLECEK YAZILARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- (1) Tahsilatın hızlandırılması amacıyla yayımlanan 1993/6 Seri no.lu Tahsilat İç Genelgesi’nde, borçlu mükelleflerin kamu kurum ve kuruluşlarından hak ve alacağı bulunup bulunmadığı hususunda alacaklı vergi dairesi ile saymanlıklar arasında işbirliğinin sağlanabilmesi için yapılacak işlemler belirtilmiştir. Saymanlıklar tarafından mükelleflere yapılacak; vergi dairesi ile ödemeyi yapacak saymanlığın aynı il sınırları içinde olması durumunda 1000.- TL’yi aşan, farklı il sınırları içinde de 2000.- TL’yi aşan ödemelerden önce Seri No: 2002/1 Tahsilat İç Genelgesi’nde de belirtildiği üzere hak sahibinin bağlı bulunduğu vergi dairesi ile irtibat kurularak mükelleflerin vergi borcu bulunup bulunmadığının araştırılması gerekmekte olup türü ve tutarı dikkate alınmaksızın borcun bulunması halinde vergi dairesi tarafından düzenlenen haciz bildirimlerine istinaden mükellefin alacağından gereken miktarda mahsup yapılarak vergi dairesi hesabına aktarılmaktadır.

Sonuç olarak 1.000.- TL ve 2.000.- TL’lik sınır ödemeyi yapacak olan saymanlık tarafından dikkate alınacağından mükellefe ait borç tutarına; belirtilen tutarların altında bile olsa mutlaka düzenlenecek haciz bildirimlerinde veya yazılarda yer verilecektir.

2.6- VADESİ GEÇMİŞ BORÇ DURUMUNU GÖSTERİR BELGENİN TANZİMİ SIRASINDA DİKKATE ALINMASI GEREKEN HUSUSLAR

- (1) A Seri 1 Sıra No.lu Tahsilat Genel Tebliği’nin “Tecil, Tehir, Gecikme Zammı” başlıklı dördüncü bölümünün 9 uncu maddesinin “e” bendinde; “(Seri: A Sıra No: 2 Tahsilat Genel Tebliği ile değişik bölüm) Tecilin, tecil ve taksitlendirme şartlarının borçlu tarafından kabul edilmesiyle hüküm ifade ettiği hususu da dikkate alınarak, 01.07.2008 tarihinden itibaren yapılacak müracaatlara dayanılarak yapılan tecillere uygulanmak üzere, “tecil edilen borç tutarının %10 u ödenmedikçe ilgili tahsil dairesine borcu bulunmadığını gösteren yazının verilmemesi” tecil şartı olarak belirlenmiştir. Kendilerine tecil ve taksitlendirme yetkisi verilmiş olanlar, yaptıkları tecil ve taksitlendirme işlemlerinde getirilen bu şartı da ihtiva eden örneği ekte yer alan talimat yazısını

kullanarak tecil talebini sonuçlandıracaklar ve bu talimatta yer alan hususları borçluya tebliğ edeceklerdir.” denilmektedir.

Buna göre 6183 Sayılı Kanununun 48 inci maddesine göre borcu tecil ve taksitlendiren mükelleflere talep ettikleri vergi borcu olmadığına ilişkin yazının, tecilli borcun %10 unu ödemeleri şartıyla verileceğinden, bu şartı yerine getirmemiş olan mükelleflere elektronik ortamda verilecek yazıda borcun %10 unun gösterilmesi, ancak borca karşılık yapılan ödemenin tecilli tutarın %10 unu karşılamadığı durumlarda, yapılan ödeme tutarı ile borcun %10 u arasındaki fark kadar tutarın verilecek yazıda borç olarak belirtilmesi gerektiği 2008/11 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesi’nde açıklanmıştır. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu gereğince talep edilen borcu yoktur yazılarında da her bir vergi türünün %10 una isabet edecek tutarda borcun belirtilmesi gerektiği tabiidir.

GİB’den alınan 23.05.2012 tarih ve 56065 sayılı yazıda; *“Buna göre, internet vergi dairesi ve vergi dairelerinden vergi borcu yoktur yazı taleplerine ilişkin yazılımlarda, mükellef tarafından belirtilen borç sorgulama tarihi itibarıyla yapılan tecil nedeni ile vadesi gelmemiş tahakkukların olması durumunda ilgili vergi dairesine iş emri indirilmesini sağlayan düzenlemeler yapılarak, 17.05.2012 tarihinde kullanıma açılmıştır. Bu durumda tecilli borcun %10’unun ödenmesi kontrolünün vergi dairesince yapılması gerekmektedir.”* açıklamasına yer verilmiştir.

Tecil işlemi yapıldıktan sonra borcu yoktur talep edilmesi durumunda; borcu yoktur yazısı talep edilen tarihin tecil tarihinden sonraki bir tarih olması halinde tecil edilen tutarın %10 luk kısmının ödenme tarihinin hiçbir önemi bulunmamaktadır. Tecil tarihinden önceki bir tarihli borcu yoktur yazısı talebinde ise o tarihteki mevcut borç bilgisinin tamamına yazılarda yer verileceği tabiidir.

- (2) Vadesi geçmiş borç bulunmakla birlikte yargı mercilerince yürütmenin durdurulmasına karar verildiği hallerde borç durumunu gösterir belgenin hazırlanması ile ilgili olarak A Seri 1 Sıra No.lu Tahsilat Genel Tebliği’nin *“V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler İle İşlem Yapanların Sorumlulukları”* başlık bölümünün 3 üncü maddesinde; *“...Vadesi geçtiği halde ödenmemiş borç bulunmakla birlikte, yargı mercilerince amme alacağının takibinin durdurulmasına karar verilmesi veya takibin kanunen durdurulması gereken diğer hallerde kapsama giren tür ve tutarda borç bulunmasına rağmen vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge “ödeme/işlem yapılmasına muvafakat edildiğini”* belirten bir ifadeyle tanzim edilerek borçluya verilecektir...” açıklamasına yer verilmiştir.

Buna göre vadesi geçtiği halde ödenmemiş borç bulunmakla birlikte yargı mercilerince amme alacağının takibinin durdurulmasına karar verilmesi veya takibin kanunen durdurulması gereken diğer hallerde kapsama giren tür ve tutarda borç bulunmasına rağmen, mükelleflere verilecek vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin, borç tutarı ile birlikte *“ödeme/işlem yapılmasına muvafakat edildiği”* belirten bir ifadeyle tanzim edilmesi gerekmektedir.

- (3) Vadesi geçmiş borçlara ilişkin mahsup talebi bulunan mükelleflere verilecek vadesi geçmiş borç durumunu gösteren belgenin hazırlanması ile ilgili olarak GİB Başkanlığının 07.01.2009 tarih ve 1685 sayılı yazısı ile 17.10.2012 tarih ve 106746 sayılı yazısında belirtildiği üzere;

İlgili mevzuat uyarınca gerekli bilgi ve belgelerin mükellef tarafından tamamlanması durumunda, vergi dairesince gerekli mahsup işlemleri henüz tamamlanmamış olsa bile

mükelleflere verilecek olan vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgelerde, bu borçların vadesi geçmiş borç kapsamında değerlendirilmemesi gerekmektedir.

- (4) 4734 sayılı Kanun kapsamında ilgililere yapılacak ödemelerde alacağın temlik edilmiş olması durumu ile ilgili olarak GİB 14.05.2010 tarih ve 44422 sayılı yazısında; *“4734 sayılı Kanun kapsamında hak sahiplerine yapılacak ödemelerde alacağın temlik edilmiş olması halinde ödeme esnasında vadesi geçmiş vergi borç durumunu gösterir belgenin alacağı temellik edenden değil; temlik edenden aranılması gerekmektedir.”* denilmektedir.

Buna göre geçerli bir temlik işleminden sonra alacağın temlik tarihinden itibaren bu alacağın temlik edilene geçmesi nedeniyle hak ediş ödemesi esnasında istenecek vadesi geçmiş vergi borcuna dair belgenin temlik alacaklısı yerine temlik edenden aranılması gerekmektedir. Temlik edilen alacak üzerinde haciz şerhi bulunması halinde söz konusu alacak hakkında 2004 sayılı İcra İflas Kanunu ve 6183 Sayılı Kanun hükümleri dikkate alınarak işlem yapılacağı tabiidir.

- (5) İhtiyati tahakkuk ve ihtiyati haciz işlemlerinin söz konusu olduğu durumlarla ilgili olarak A Seri 1 Sıra No.lu Tahsilat Genel Tebliği'nin “V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler İle İşlem Yapanların Sorumlulukları” başlık bölümünün 3 üncü maddesinde; *“...Tahsil dairelerince vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge tanzimi sırasında borçlunun, belirlenmiş alacak türlerinden vadesi geldiği halde ödenmemiş bir borcu bulunup bulunmadığı araştırılacak ve vadesi geçtiği halde ödenmemiş borçlar, tür ve tutarları ile birlikte istenilen belgede gösterilecektir...”* denilmektedir. Bu itibarla İhtiyati tahakkuk ve ihtiyati haciz işlemlerinin söz konusu olduğu durumlarda henüz tahakkuk etmiş bir amme alacağından bahsedilemeyeceğinden bu alacakların mükelleflere verilecek borç durumu gösterir belgede vadesi geçmiş borç olarak yer almalarına imkan bulunmamaktadır.

- (6) 6183 Sayılı Kanununun 22/A maddesiyle yapılan düzenleme çerçevesinde, hak sahibi ve ilgililerden istenmesi gereken vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi aramaksızın işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara borçlu mükellefin gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesince idari para cezası kesilecek ve bu cezalar hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanacaktır. Bununla ilgili olarak A Seri 1 Sıra No.lu Tahsilat Genel Tebliği'nin “V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler İle İşlem Yapanların Sorumlulukları” başlık bölümünün 5 inci maddesinde;

“Vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi aramadan bu Tebliğ ile zorunluluk getirilen ödeme/işlemleri yapan kurum ve kuruluşlara, borçlunun bağlı bulunduğu takibe yetkili tahsil dairesince, iki bin lira idari para cezası tatbik edilecektir. Bu madde hükmüne göre verilen idari para cezasının, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerekmektedir.

İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılması mümkündür.

Bu idari para cezaları hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanacaktır.” açıklamasına yer verilmiştir.

- (7) Diğer taraftan vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge düzenlenirken söz konusu talebi veya iş emrini alan vergi dairesince;

- a. Tarhiyatı kesinleştiği halde (ihtilafli veya ihtilafsız) tahakkuku verilmemiş vergi borcu bulunup bulunmadığının araştırılması,
 - b. Borcun bulunması durumunda ivedilikle tahakkuklarının verilmesi ve VUK'un 371 ve 376 ıncı maddeleri uyarınca tesis edilen işlemlerde bir ihlal halinin bulunması durumunun da değerlendirilmesi,
 - c. 6183 Sayılı Kanununun 48 inci maddesi ile diğer özel Kanunlarda yer alan hükümler uyarınca yapılan tecil bulunması durumunda söz konusu tecillerin ilgili mevzuat gereğince ihlal edilip edilmediğinin kontrol edilmesi,
- gerekmektedir.

(8) Bundan böyle "vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge" veya "iş emrine istinaden cevabi yazı" düzenlemesi esnasında bu hususa da dikkat edilmesi ayrıca vergi borcu olmadığına ilişkin yazı taleplerinde, ilgili mevzuatında özel bir düzenleme olması halinde bu hususun da göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Konu ile ilgili olarak detaylı açıklamalar E-VDO duyuru ekranında yer almakta olup duyurulardaki işlemlerin yapılmasında ve belirtilen sürelerle uyulmasında gerekli özen gösterilecektir. Mükelleflerin mağduriyetlerinin ve gecikmelerin önlenmesi bakımından vergi borcu olup olmadığına ilişkin yazılar ile ilgili işlemlerin süratli bir biçimde yerine getirilmesi büyük önem arz etmektedir.

2.7- UYGULAMAYA İLİŞKİN ÖRNEKLER

Örnek 1- Mükellef A 26.07.2012 tarihinde bağlı bulunduğu Beyazıt Vergi Dairesi Müdürlüğüne müracaat ederek tarafına borç durumunu gösterir belgenin verilmesini talep etmiştir. Daire tarafından yapılan tetkikler neticesinde mükellefin 2012/6 dönemine ilişkin 26.07.2012 vadeli Gelir Stopaj Vergisi borcunun bulunduğu tespit edilmiştir.

A Seri 1 Sıra No.lu Tahsilat Genel Tebliğinin "V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları" başlıklı kısmının 3 üncü maddesinde belirtildiği üzere; Tahsil dairelerince vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge tanzimi sırasında borçlunun, belirlenmiş alacak türlerinden vadesi geldiği halde ödenmemiş bir borcu bulunup bulunmadığı araştırılması ve vadesi geçtiği halde ödenmemiş borçlar, tür ve tutarları ile birlikte istenilen belgede gösterilmesi gerekmekte olup 26.07.2012 vadeli borcun, mükellefin borç durumunu gösterir belgeyi talep tarihi itibarıyla vadesi geçmiş borç olarak sayılmasına imkan bulunmadığından mükellefe borcu yoktur yazısının verilmesi gerekmektedir.

Örnek 2- (% 10 luk ödemenin belge tarihinden önce yapılması durumunda) Mükellef B, 25.07.2012 tarihinde bağlı bulunduğu Küçükyalı Vergi Dairesi Müdürlüğüne müracaat ederek vadesi geçmiş 10.000.- TL tutarındaki borcunu 6183 Sayılı Kanununun 48 inci maddesi gereğince 10 taksit olarak taksitlendirmiş ve ilk taksitini 25.07.2012 tarihinde ödemiştir. Mükellef 30.07.2012 tarihinde tekrar Daireye gelerek tarafına 27.07.2012 tarihi itibarıyla borç durumunu gösterir belgenin verilmesini talep etmiştir.

Seri: A Sıra No: 2 Tahsilat Genel Tebliğinde; tecilin, tecil ve taksitlendirme şartlarının borçlu tarafından kabul edilmesiyle hüküm ifade ettiği hususu da dikkate alınarak, 01.07.2008 tarihinden itibaren yapılacak müracaatlara dayanılarak yapılan tecillere uygulanmak üzere, tecil edilen borç tutarının %10 u ödenmedikçe ilgili tahsil dairesine

borcu bulunmadığını gösteren yazının verilmemesi tecil şartı olarak belirlenmiş olup örneğimizde, taksitlendirilen borcun %10 undan fazlasının ödenmiş olması nedeniyle mükellefe borcu yoktur yazısı verilmesi gerekmektedir.

Örnek 3- (% 10 luk ödemenin belge tarihinden sonra yapılması durumunda) Pendik Vergi Dairesi Müdürlüğünün mükellefi olan C, 03.09.2012 tarihinde Daireye müracaat ederek borçlarını 6183 Sayılı Kanununun 48 inci maddesi kapsamında 8 taksit olarak tecil ettirmiş ve herhangi bir ödemede bulunmamıştır. Mükellef 10.09.2012 tarihinde tekrar Daireye gelerek taksitlendirmesinin 3 taksitini ödemiş ve tarafına 05.09.2012 tarihi itibarıyla borcu yoktur yazısının verilmesini talep etmiştir.

Bir önceki örneğimizde de açıklandığı gibi mükellefin borcu yoktur yazısını talep ettiği tarih itibarıyla tecil edilen borcun %10 undan fazla bir ödeme yapılmış olması nedeniyle tarafına borcu yoktur yazısı verilmesi gerekmektedir.

Örnek 4- Mükellef D Anadolu Kurumlar Vergi Dairesi Müdürlüğüne olan 20.000.- TL tutarındaki borçlarını 01.08.2012 tarihinde Daireye müracaat ederek 6183 Sayılı Kanununun 48 inci maddesi gereğince 5 taksit olarak taksitlendirmiş ve taksitlendirilen tutarın %10 ununu ödemiştir. Mükellef daha sonra 06.08.2012 tarihinde tekrar Daireye gelerek 25.07.2012 tarihi itibarıyla tarafına borcu yoktur yazısı verilmesini talep etmiştir.

Seri: A Sıra No: 2 Tahsilat Genel Tebliğinde tecil edilen borç tutarının %10 u ödenmedikçe borcu yoktur yazısının verilmeyeceği belirtilmiş ve örneğimizde de tecil edilen borcun %10 u ödenmiş olmasına rağmen borcu yoktur yazısı talep edilen tarihin borcun tecil edildiği tarihten önce olması nedeniyle mükellefe borcu yoktur yazısı talep ettiği tarihteki mevcut borç durumunu belirterek belge verilmesi gerekmektedir.

Örnek 5- Maslak Vergi Dairesi Müdürlüğünün mükellefi olan E'nin 12.09.2012 tarihinde Daireye müracaat ederek 20.000.- TL gelir vergisinden ve bu vergiye ait 20.000.TL tutarında vergi ziyayı cezası ile 10.000.- TL tutarındaki gelir vergisi stopajından kaynaklanan toplam 50.000.- TL'lik borcunu 6183 Sayılı Kanununun 48 inci maddesi kapsamında 10 taksit olarak tecil ettirmiş ve ilk taksiti için 3.000.- TL tutarında ödemede bulunmuştur. Mükellef 20.09.2012 tarihinde internet üzerinden yaptığı başvuru ile tarafına aynı gün itibarıyla 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu gereğince borç durumunu gösterir belge verilmesini talep etmiştir.

6183 Sayılı Kanununun 48 inci maddesine göre borcunu tecil ve taksitlendiren mükelleflere talep ettikleri vergi borcu olmadığına ilişkin yazının, tecilli borcun %10 unu ödemeleri şartıyla verileceğinden, bu şartı yerine getirmemiş olan mükelleflere elektronik ortamda verilecek yazıda borcun %10 unun gösterilmesi, ancak borca karşılık yapılan ödemenin tecilli tutarın %10 unu karşılamadığı durumlarda, yapılan ödeme tutarı ile borcun %10 u arasındaki fark kadar tutarın; 4734 sayılı Kanun gereğince talep edilmesi nedeniyle her bir vergi türünün %10 unu dikkate almak suretiyle verilecek yazıda borç olarak belirtilmesi gerektiğinden mükellefe verilecek borç durumunu gösteren belgede; yapılan ödeme tutarı olan 3000.TL ile borcun %10 luk kısmını oluşturan 5000.- TL tutarı arasında farkın gelir vergisinden 800.- TL, vergi ziyayı cezasından 800.- TL ve stopajdan 400.- TL olacak şekilde gösterilmesi gerekmektedir.

Örnek 6- Mükellef Z 02.05.2012 tarihinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu gereğince borcu yoktur yazısı almak için bağlı bulunduğu Küçükçekmece Vergi Dairesi Müdürlüğüne

müracaat etmiş ve Daire tarafından yapılan tetkikler neticesinde mükellefin vadesi geçmiş 20.000.- TL özel usulsüzlük cezası borcunun bulunduğu tespit edilmiştir.

Özel usulsüzlük cezası Kamu İhale Genel Tebliği'nin 17 nci maddesin 4 üncü fıkrasındaki borç sayılacak vergi ve ceza türleri arasında yer almadığından söz konusu tutar mükellefe verilecek borç durumunu gösterir belgede belirtilmeyecektir.

3- TAKAS

- (1) Bilindiği üzere: 6183 Sayılı Kanunun geçici 8 inci maddesinde, “31/12/2023 tarihine kadar uygulanmak üzere, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar dahil 8.6.1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tâbi iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Kanuna tâbi faaliyeti devam eden kamu bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve bunlara ait tüzel kişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşların, Devlete ait olan ve bu Kanun kapsamına giren borçlarına karşılık, mülkiyeti bu idarelere ait ve üzerinde herhangi bir takyidat bulunmayan taşınmazlarından merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince ihtiyaç duyulanlar ile 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun ek 3 üncü maddesi kapsamında değerlendirilecek olanlar, 04.01.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre oluşturulacak komisyon tarafından takdir edilecek değeri üzerinden, borçlu kurumun da uygun görüşü alınarak bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin Maliye Bakanlığınca satın alınabilir.

Bu idarelerin satın alınan taşınmazlarının tapu işlemlerine esas olan ve yukarıda belirtilen şekilde tespit edilen değerine eşit tutarda Devlete ait olan ve bu Kanun kapsamına giren borçları terkin edilir.

Bu madde hükmü, yukarıda sayılan kuruluşlar dışında kalan, borcunu ödemede çok zor duruma düştüğü inceleme raporu ile tespit edilen ve vergi dairelerine bu Kanun kapsamına giren borcu bulunan diğer mükelleflerin (tüzel kişiliği bulunanların ortaklarına ait olanlar dahil) taşınmazları için de uygulanabilir.” hükmü yer almaktadır.

6183 Sayılı Kanunun Geçici 8 inci maddesinden yararlanabilecek mükellefler;

- a. Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar dahil 08.06.1984 tarihli ve 233 sayılı KHK hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri,
 - b. 5411 sayılı Bankacılık Kanuna göre faaliyeti devam eden kamu bankaları,
 - c. Büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri, bunlara ait tüzel kişiler veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar,
 - d. Yukarıda sayılanlar dışında kalıp da borçlarını ödemede çok zor duruma düştüğü inceleme raporu ile tespit edilen diğer mükellefler, olarak sayılmıştır.
- (2) 6183 Sayılı Kanun kapsamına giren borçlara karşılık olmak üzere satın alınacak taşınmazların;
- a. Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar dahil 08.06.1984 tarihli ve 233 sayılı KHK hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, 5411 sayılı Kanuna göre faaliyeti devam eden kamu bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri, bunlara ait tüzel kişiler veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarının mülkiyetinde bulunması,

- b. Yukarıda sayılanlar dışında kalıp borçlarını ödemede çok zor duruma düştüğü inceleme raporu ile tespit edilen diğer mükelleflerin tüzel kişilik olmaları halinde, tüzel kişiliğin mülkiyetinde ya da ortaklarının mülkiyetinde bulunması,
- c. Taşınmazların üzerinde, amme borçları dolayısıyla vergi dairesi tarafından konulanlar hariç olmak üzere, herhangi bir takyidatın bulunmaması,
- d. İmar planı geçen bölgeler içinde inşa edilmiş ve kamu hizmetlerinin sunulmasına elverişli bina halinde bulunması ya da bina inşasına elverişli arsa veya 29.06.2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun EK 3 üncü maddesi” kapsamında değerlendirilebilecek arazi ve arsa (üzerindeki bina ve müstemilat dahil) olması,

gerekmektedir.

- (3) 6183 Sayılı Kanunun Geçici 8 inci maddesinden yararlanmak isteyen mükellefler bir dilekçe ile bağlı buldukları vergi dairesine başvuracaklardır. Birden fazla vergi dairesine borcu bulunan mükellefler, başvuru tarihi itibarıyla yıllık gelir ve kurumlar vergisi yönünden bağlı buldukları yer vergi dairesine başvuruda bulunacaklar, bu başvurularında, borçlarının olduğu diğer vergi dairelerini de belirteceklerdir.
- (4) Borçlarını ödemede çok zor duruma düştüğü inceleme raporu ile tespit edilen diğer mükelleflerin tüzel kişilik olmaları halinde, borçlarının terkinine yönelik olarak taşınmazını teklif eden ortaklar, başvurularını tüzel kişilikle birlikte tüzel kişiliğin bağlı bulunduğu vergi dairesine dilekçe ile yapacaklardır. Tüzel kişiliğin borcunun yanı sıra şahsi borcunun da aynı taşınmazla terkinini talep eden ortaklar bu hususu dilekçelerinde ayrıca belirteceklerdir.
- (5) Mükellefler, kanun kapsamındaki borçlarına karşılık olarak önerdikleri taşınmazlarını;
 - a. Tapu senetlerinin bir örneğini,
 - b. Taşınmazı tanıtıcı dokümanları, (imar durumunu ve binalar için yapı durumunu gösterir belge, takyidat durumunu da gösterir tapu kayıt örneğini, broşür, fotoğraf vb.)

dilekçe ekinde vergi dairesine vereceklerdir. Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler başvuru tarihinden önceki geçici vergi dönemini kapsayan bilançolarını, diğer mükellefler ise Bilanço Esasına Göre Defter Tutan Mükelleflerin Dışındaki Mükelleflere İlişkin Mali Durum Bildirim Formunu dilekçelerine ekleyeceklerdir.

- (6) Vergi dairesi, mükellefin talep dilekçesi üzerine,
 - a. 6183 Sayılı Kanun kapsamına giren borçlarını tespit eder.
 - b. Bir liste ile mükellefin başvuru dilekçesini ve ekli belgeleri, önerilen taşınmazlara, hizmetlerinin yerine getirilmesinde merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince ihtiyaç duyulup duyulmadığının tespit edilmesi amacıyla, bir üst yazı ile Tahsilat Müdürlüğü vasıtasıyla Defterdarlık Milli Emlak Müdürlüğüne aktarılacaktır.
 - c. Milli Emlak Müdürlüğü tarafından önerilen taşınmazlara merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince ihtiyaç duyulduğunun bildirilmesi üzerine; vergi

daireleri mükellefin amme borçlarını ödemede "Çok Zor Duruma" düşüp düşmediğinin tespit edilmesi amacıyla dosyayı incelemeye sevk edecektir.

- (7) Gerek tüzel kişiliğin gerekse şahsi borçlarının terkinin için kendi mal varlığında bulunan taşınmazı teklif eden ortakların bu taleplerinin değerlendirilmesinde tüzel kişiliğin ve ortağın çok zor durumda olma şartı ayrı ayrı aranılacağından, inceleme her iki mükellef için de ayrı ayrı yapılacaktır.
- (8) İnceleme sonucunda, mükelleflerden birinin çok zor durumda olduğunun tespiti halinde, talep çok zor durumda olan mükellefin borçları açısından değerlendirilecektir. Ancak, sadece tüzel kişiliğin borçlarına karşılık maliki olduğu taşınmazı teklif eden ortak için ayrıca çok zor durumda olma şartı aranılmayacaktır.
- (9) Borçlarını ödemede çok zor duruma düştüğü inceleme raporu ile tespit edilen diğer mükelleflerin tüzel kişilik olmaları halinde, borçlarının terkinine yönelik olarak taşınmazını teklif eden ortaklar, başvurularını tüzel kişilikle birlikte tüzel kişiliğin bağlı bulunduğu vergi dairesine dilekçe ile yapacaklardır. Tüzel kişiliğin borcunun yanı sıra şahsi borcunun da aynı taşınmazla terkinini talep eden ortaklar bu hususu dilekçelerinde ayrıca belirteceklerdir.
- (10) Amme borcunu ödemede çok zor durumda olup olmadıklarının tespitine yönelik incelemeler vergi incelemesine yetkili olanlar tarafından yapılacaktır. Söz konusu incelemeler 1 ay içinde tamamlanacaktır. Yapılan inceleme sonucunda mükellefin amme borçlarını ödemede çok zor duruma düştüğünün tespit edilmesi halinde;
 - a. Vergi dairesi kıymet takdir işlemlerinin başlatılması amacıyla durumu bir yazı ile Milli Emlak Dairesi Başkanlığına/Milli Emlak Müdürlüğüne iletmek üzere Başkanlığımız Tahsilat Müdürlüğüne bildirecektir.
 - b. Taşınmazların kıymet takdir işlemleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 6 ncı maddesine göre oluşturulacak komisyonlar tarafından yapılacaktır.
- (11) Yapılan inceleme neticesinde düzenlenen raporda borçlarını ödemede çok zor duruma düşmediği belirtilen mükelleflerle ilgili olarak herhangi bir işlem yapılamayacağı bir yazı ile mükellefe ve Milli Emlak Dairesi Başkanlığına/Milli Emlak Müdürlüğüne iletmek üzere Başkanlığımız Tahsilat Müdürlüğüne bildirecektir.
- (12) Milli Emlak Genel Müdürlüğünden taşınmazın alımının uygun görüldüğünün bildirilmesi üzerine Milli Emlak Dairesi Başkanlıkları/Milli Emlak Müdürlükleri/Mal Müdürlükleri tapu işlemlerini yürüterek, taşınmazların Hazine adına tescil ettirilmesini sağlayacaktır.
- (13) Tescil işlemi sonucunda düzenlenen tapu senedinin bir örneği Tahsilat Müdürlüğü vasıtasıyla mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesine gönderilecektir.
- (14) Taşınmaza ait tapu senedinin bir örneğinin vergi dairelerine gelmesi üzerine, taşınmazın **Hazine adına tapuya tescil ettirildiği tarih itibarıyla** mükellefin tüm borçları hesaplanarak, taşınmaza takdir edilen değer esas alınmak suretiyle terkin işlemleri yapılacaktır. Toplam borcun tespitinde gecikme zammı, taşınmazın Hazine adına tescil edildiği tarihe kadar hesaplanacaktır.
- (15) Söz konusu terkin işlemi için Uygulama ve Veri Yönetimi Daire Başkanlığına çağrı açılıp yetki alınmak sureti ile kaydi tahsilât şeklinde E-VDO sistemine giriş yapılacaktır.

(16) Taşınmazın değerinin mükellefin tüm borçlarını karşılayacak tutarda olmaması halinde, terkin işlemi mükellefin talebine göre, talebi bulunmaması halinde 6183 Sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasına göre sırasıyla;

- a. Ödeme süresi başlamış henüz vadesi geçmemiş,
- b. İçinde bulunulan takvim yılı sonunda zaman aşımına uğrayacak,
- c. Aynı tarihte zaman aşımına uğrayacak alacaklarda her birine orantılı olarak, vadesi önce gelen ve teminatsız veya az teminatlı,
- d. Ödemenin, alacak aslı ile fer'ilerinin tamamını karşılamaması halinde mahsup alacağın asıl ve fer'ilerine orantılı olarak,

işlem yapılacaktır. Kalan kısım hakkında 6183 Sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil işlemleri sürdürülecektir.

(17) Önerilen taşınmazın değerinin, mükellefin toplam borçlarından daha yüksek tutarda olması halinde oluşan fark mükellefe red ve iade edilmeyeceği gibi taşınmazın Hazine adına tescil tarihinden sonra doğacak borçlarına da mahsup edilmeyecektir.

Ancak bu durumda bulunan mükelleflerin oluşan farkı, taşınmazın Hazine adına tescilinden önce, ortaklık ilişkisi bulunan veya en az bir ortağı aynı olan mükelleflerin borçlarından terkinini talep etmeleri mümkündür. Bu takdirde, borçlarından terkin talebinde bulunulan mükelleflerin de aşağıda belirlenen esaslar çerçevesinde,

- a. Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar dahil 08.06.1984 tarihli ve 233 sayılı KHK hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri,
- b. 5411 sayılı Bankacılık Kanuna göre faaliyeti devam eden kamu bankaları,
- c. Büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri, bunlara ait tüzel kişiler veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar.

hariç, Çok Zor Durumda olmaları gerekmektedir.

4- TECİL

4.1- TECİL VE TAKSİTLENDİRME

- (1) 6183 Sayılı Kanunun 48 inci maddesinde, “*Amme borcunun vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veya haczolunmuş malların paraya çevrilmesi amme borçlusunu çok zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından yazı ile istenmiş ve teminat gösterilmiş olmak şartıyla, alacaklı amme idaresince veya yetkili kılacağı makamlarca; amme alacağı 36 ayı geçmemek üzere ve faiz alınarak tecil olunabilir.*” hükmü yer almaktadır.
- (2) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine ilişkin açıklamalar, Seri: A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinin Birinci Kısım Dördüncü Bölüm “*I.Tecil*” alt başlıklı bölümünde yapılmıştır.

Söz konusu madde hükmünün verdiği yetkiye istinaden çıkarılan 20.03.2014 tarihli ve 2014/1 Seri No.lu Tahsilat İç Genelgesi ile tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan

borçluların bu taleplerinin süratle incelenerek karara bağlanması ve kamu alacaklarının daha etkin bir şekilde tahsil edilmesi amacıyla tecil ve taksitlendirme işlemlerinde uyulması gereken usul ve esaslar belirlenmiştir.

4.2- TUTAR İTİBARIYLA TECİL VE TAKSİTLENDİRME YETKİSİ

- (1) Tutar itibarıyla GİB, Başkanlığımız ve Başkanlığımıza bağlı Vergi Dairesi Müdürlüklerine tanınan tecil ve taksitlendirme yetkisi 2014/1 Seri No.lu Tahsilât İç Genelgesinde aşağıdaki gibi belirlenmiştir;
 - a. GİB için 2.250.000. - TL'nin üstü (Bu tutar hariç)
 - b. İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı için 2.250.000.- TL'ye kadar (Bu tutar dahil)
 - c. Başkanlığımıza bağlı Vergi Dairesi Müdürlükleri için 300.000. - TL'ye kadar (Bu tutar dahil)

4.3- SÜRE İTİBARIYLA TECİL VE TAKSİTLENDİRME YETKİSİ

- (1) 6183 Sayılı Kanununun 48 inci maddesinde amme alacağının 36 aya kadar tecil olunabileceğine hükmedilmiştir. Diğer taraftan, 2014/1 Seri No.lu Tahsilat İç Genelgesiyle Vergi Dairesi Başkanlıkları ve Defterdarlıklar yapılacak tecil ve taksitlendirmelerde, tecil müracaat tarihinden itibaren azami 36 aylık süre aşılmayacak şekilde tecile yetkili kılınmıştır. Yine aynı Tahsilat İç Genelgesiyle Vergi Dairesi Başkanlıkları ve Defterdarlıklara; 36 ayı aşmamak koşuluyla kendilerine bağlı her bir vergi dairesi için farklı tecil yetkisi belirleyebilme imkanı verilmiştir.
- (2) 2014/1 Seri No.lu Tahsilat İç Genelgesinin II'nci maddesinin Başkanlığımıza verdiği yetki uyarınca Başkanlık Makamından alınan 19/03/2014 tarihli olur yazısına istinaden vergi dairelerince yapılacak tecil ve taksitlendirmelerde **söz konusu Tahsilat İç Genelgesinin IV üncü bölümünde yer alan alacaklar için müracaat tarihinden itibaren azami 30 aya kadar, tecil kapsamındaki diğer alacaklar için müracaat tarihinden itibaren azami 24 aya kadar tecil ve taksitlendirme yapmaya yetkili kılınmıştır.**
- (3) Tecil ve taksitlendirme işlemlerinde, tecil süreleri tespit edilirken öncelikle borçluların taleplerinin dikkate alınması, ancak 2014/1 Seri No.lu Tahsilat İç Genelgesinin "**V-Borçlunun Çok Zor Durum Halinin Tespiti**" başlıklı bölümünde yer alan oranlar ile tespit edilmiş azami tecil sürelerinin aşılmaması ve Seri: A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinin (Güncel hali) tecile ilişkin bölümünde yer alan açıklamalara dikkat edilmesi gerekmektedir.

4.4- BAZI ALACAKLAR İÇİN TECİL VE TAKSİTLENDİRME YETKİSİ

- (1) 2014/1 Seri No.lu Tahsilat İç Genelgesinin IV üncü bölümü ile motorlu taşıtlar vergisi, motorlu taşıtlar vergisine ait gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezası, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre verilen trafik para cezaları, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununa göre verilen idari para cezaları, 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca tahsili gereken geçiş ücreti ve idari para cezalarından olan alacaklar,

- (2) Yüksek öğrenim kredi borcu ve yüksek öğrenim harç kredisinden olan alacaklar,ile bunlara ilişkin fer'ilerinin tecil taleplerini; tecili talep edilen alacağın tutarına bakılmaksızın değerlendirerek sonuçlandırmaya vergi daireleri yetkili kılınmıştır.
- (3) Söz konusu Tahsilat İç Genelgesinin II. bölümünün Başkanlığımıza verdiği yetkiyle Başkanlık Makamından alınan 19/03/2014 tarihli olur yazısına istinaden vergi dairelerince yapılacak tecil ve taksitlendirmelerde **yukarıda belirtilen alacaklar için müracaat tarihinden itibaren azami 30 aya kadar tecil ve taksitlendirme yapmaya yetkili kılınmıştır.**

4.5- BORÇLULARIN TECİL VE TAKSİTLENDİRME BAŞVURULARI

- (1) Mükelleflerin, 6183 Sayılı Kanununun 48 inci maddesine istinaden borçlarının tecil ve taksitlendirilmesi taleplerini yazılı olarak bizzat ya da kanuni temsilcileri veya özel olarak vekalet verdikleri kişiler aracılığıyla "Tecil ve Taksitlendirme Talep Formu" ile yapmaları gerekmektedir.
- (2) Mükelleflerce tecil ve taksitlendirme formunun eksiksiz ve okunaklı bir şekilde tanzim edilmesi sırasında;
 - a. Mükellefin tüm borçları için tecil talep etmesi durumunda talep formunda vergi aslının yanı sıra gecikme zammı ve faizleri ile kesinleşmiş vergi cezalarına mutlak suretle yer vermesinin sağlanması,
 - b. Tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan borçluların, formun ilgili bölümlerini doldurmaması durumunda borçluya gerekli uyarıda bulunularak, ilgili bölümleri doldurmaması halinde tecil ve taksitlendirme talebinin reddedileceğinin bildirilmesi,
 - c. Kamu kurum ve kuruluşlarının tecil taleplerinde Tecil ve Taksitlendirme Talep Formu aranılmaması, dilekçe ve ödeme planının istenilmesi,
 - d. Tecil talebinde bulunan mükelleflerin tecil müracaat tarihinden, taleplerinin sonuçlandırılmasına kadar belli bir süre geçebilmektedir. Bu süre içerisinde borçluların taleplerinde önerdikleri taksit tutarlarını düzenli olarak ödemeleri, tecil taleplerinin kabul edilmesi halinde önerilen taksit tutarlarından süresi geçen ve ödenmemiş kısmını derhal ödemeleri gerektiğinin özellikle hatırlatılması (Derhal ödenecek tutarlara, tecil müracaat tarihinden derhal ödenmesi gereken tutarın ödendiği tarihe kadar geçen süre için tecil faizi hesaplanacaktır.),
 - e. Tecil taksitlendirilmesi talep edilen borç takipli borç olup hacizli gayrimenkul ve menkul malların satış aşamasında bulunması halinde, borcun taksitlendirildiğine ilişkin yazı onaylanana kadar satış işlemine devam edileceğinin mükelleflere hatırlatılması gerekmektedir.
- (3) Borcun tutarına bağlı kalımsızın tecil ve taksitlendirme talep formunun (kamu kurum ve kuruluşları için tecil dilekçesi) mükellefin borçlu bulunduğu vergi dairesince alınması, 300.000.- TL'ye kadar (300.000.- TL dahil) olan tecil taleplerinin vergi dairelerince değerlendirilerek sonuçlandırılması, tecil ve taksitlendirmeye konu borç tutarı 300.000.- TL'nin üzerinde ise en geç 3 gün içerisinde form ve ekleriyle birlikte Başkanlığımıza gönderilmesi; tecili uygun görülmeyen mükelleflere taleplerinin reddedildiğine ilişkin yazının tebliğ edilmesi gerekmektedir.

4.6- TECİL TAKSİTLENDİRMEDE TEMİNAT

- (1) Tecil ve taksitlendirme talep eden mükelleflerden alacaklı tahsil daireleri itibarıyla tecil edilecek borçlarının toplamının 50.000.- TL'yi (bu tutar dahil) aşmaması şartıyla tecil edilecek borçlar için teminat aranılmayacaktır. Teminat aranılmaksızın yapılacak tecil ve taksitlendirmelerde, 50.000.- TL'lik sınır alacaklı amme idarelerinin her bir tahsil dairesine olan tecile konu borç toplamları dikkate alınarak belirlenecektir.
- (2) Tecil ve taksitlendirilecek amme alacaklarının toplam tutarının 50.000.- TL'yi aşması durumunda, gösterilmesi zorunlu olan teminat tutarı 50.000.- TL'yi aşan kısmın yarısı olacaktır.
- (3) Her bir tahsil dairesince borçlunun tecil edilen borç toplamı 50.000.- TL'yi aşmadığı takdirde borçludan herhangi bir teminat göstermesi istenmeyecektir. Mükellefin daha sonraki dönemlerde yeni bir tecil talep etmesi durumunda;
 - a. Yapılan önceki teciller tamamen ödenmiş ise ve yeni talep edilen tecil tutarı 50.000.- TL'yi aşmıyorsa herhangi bir teminat istenilmeyecektir.
 - b. Yapılan ilk tecilin ödememe nedeniyle ihlal olması halinde, ihlal edilen borç tutarı ile yeni oluşan ve tecil talep edilen borç tutarı toplamı 50.000.- TL'yi aşmadığı sürece teminat aranılmayacak, aşması durumunda ise aşan tutarın yarısı kadar teminat istenilecektir.
 - c. Yapılan ilk tecilin mükellef tarafından düzenli olarak ödendiği ve oluşan yeni bir borç için yeni bir tecil talep edilmesi durumunda ise ilk yapılan tecilli borcun tutarına yeni borcun tutarı eklenmesi ile oluşan tutar toplamı 50.000.- TL'yi aşmadığı takdirde borçludan herhangi bir teminat göstermesi istenilmeyecek, aşması durumunda ise aşan tutarın yarısı kadar teminat istenilecektir. Söz konusu ekleme işleminde ilk tecile ilişkin yapılan ödemeler mahsup edilmeyecektir.
- (4) Teminat kabulünde;
 - a. 6183 Sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde sayılan öncelikle likidite değerleri yüksek veya satış kabiliyeti olan değerlerin teminat olarak gösterilmesinin sağlanması ve gösterilen teminat üzerinde (gayrimenkul ve menkul) takyidat araştırmasının yapılması,
 - b. Borçlunun malları üzerine haciz tatbik edildikten sonra borcun tecil edilmesi halinde, borçlunun daha önce haczedilmiş mallarının, tecil ve taksitlendirilen borçları için değeri tutarınca teminat olarak kabul edilmesi gerekmektedir.
- (5) Tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan mükellefler tarafından teminat olarak gösterilen gayrimenkullerin değerlerinin belirlenmesinde ise;
 - a. DASK poliçesi ibraz edilmesi halinde poliçede bulunan değer dikkate alınması,
 - b. Mükellef tarafından söz konusu gayrimenkulle ilgili olarak SPK lisanslı Gayrimenkul Değerleme Şirketlerince hazırlanan değerlendirme raporlarının ibraz edilmesi durumunda anılan raporda afaki değerlemelere yer verilmemesi ve gayrimenkulün bulunduğu yerdeki rayiç değerine uygun olması kaydı ile raporda belirtilen değer dikkate alınması,

- c. DASK poliçesi ve gayrimenkul değerlendirme raporunun ibraz edilmediği durumda ise gayrimenkulün tapu değeri ile emlak vergisi tarhına esas değerleri istenilerek düşük olanına itibar edilmesi,
- d. Rayiç değer konusunda mükellefler ile ihtilafa düşülmesi halinde satış komisyonundan rayiç değer takdiri istenilmesi, bu durumda bulunan mükelleflerin tecil ve taksitlendirme taleplerinin bekletilmeksizin işleme konulması,
- e. Zorunlu ve istisnai haller dışında tecil ve taksitlendirme taleplerinde teminat olarak gösterilen gayrimenkuller için bilirkişiler vasıtası ile değerlendirme talep edilmemesi,
- f. Tutar olarak vergi dairesi yetkisini aşan tecil ve taksitlendirme taleplerinde zorunlu teminat olarak menkul mal gösterilmesi durumunda, haciz tutanağının, araçlara ilişkin kasko değerini gösterir belgenin ve haciz şerhinin işlendiğini gösterir POL-NET kayıtlarının birer fotokopisinin, gayrimenkul gösterilmesi durumunda; tapu fotokopisi, emlak beyanı, DASK poliçesi, değerlendirme raporu vs. birer fotokopisinin, Başkanlığımıza gönderilmesi,
- g. Tecil ve taksitlendirme talepleri reddedilen veya kabul edilip de tecil şartlarını ihlal eden borçlular tarafından teminat olarak gösterilen malların 6183 Sayılı Kanunun ilgili hükümleri gereğince satışa çıkarılıp amme alacağının tahsilinin sağlanması,

gerekmektedir.

- (6) Teminat alınması, teminat iadesi ve haciz kaldırma işlemlerinde Seri: A Sıra No:2 Tahsilat Genel Tebliğinin ilgili bölümünde belirtilen hususların dikkat edilmesi gerektiği de tabiidir.

4.7- BORÇLUNUN ÇOK ZOR DURUM HALİNİN TESPİTİ

- (1) Tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan borçluların çok zor durumda olup olmadıklarının tespitinde; aşağıda belirtilen likidite oranları kullanılacak ve bu oranlar sonucunda tespit edilen çok zor durum derecesine uygun olarak tecil süreleri belirlenecektir.
- (2) Bilanço esasına göre defter tutan borçluların çok zor durum halinin tespitinde kullanılacak,

$$\text{Likidite Oranı} = \frac{\text{Dönen Varlıklar} - \text{Stoklar}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}} \quad \text{formülü,}$$

- (3) İşletme hesabı esasına göre defter tutan borçluların çok zor durum halinin tespitinde kullanılacak,

$$\text{Likidite Oranı} = \frac{\text{Kasa+Banka+Kısa Vadeli Alacaklar}}{\text{Kısa Vadeli Borçlar}} \quad \text{formülü,}$$

ile bulunacaktır.

- (4) Buna göre vergi dairelerince;

- a. Likidite oranının 1 den büyük olması durumunda borç tecil edilmeyecektir.

- b. Likidite oranının 1 veya 1 den küçük ve 0,5 den büyük olması durumunda **18 aya** kadar tecil yapılabilecektir.
 - c. Likidite oranının 0,5 veya 0,5 den küçük olması durumunda ise borçlar **24 aya** kadar tecil edilebilecektir.
- (5) Amme borçlusunun çok zor durumda olup olmadığının tespitinde; vergi dairesine olan borçları kısa vadeli borç olarak değerlendirileceğinden, işletme hesabı esasına göre defter tutan borçluların tecil talepleri değerlendirilirken, borçlu tarafından vergi dairesine olan borcunun kısa vadeli borçlara dahil edilip edilmediğine dikkat edilmesi gerekmektedir.
- a. Tecil taleplerinin değerlendirilmesi ve taksit sürelerinin tespitinde; borçlu tarafından daha kısa bir süre önerilmemiş olması halinde, amme alacağının aylık taksitler halinde taksitlendirilmesi, borçlunun talep dilekçesinde belirttiği taksit süresinden daha uzun taksit süresi verilmemesi, taksit tutarları belirlenirken ödemesiz aya yer verilmemesi ve taksit tutarlarının mutlaka eşit olma şartının aranılmaması,
 - b. Gayri faal veya faaliyetini terk etmiş olan, tasfiye ve iflas halinde bulunan mükellefler ile gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı, ücret, diğer kazanç ve iratları nedeniyle mükellefiyeti bulunan ya da bu sayılanlar dışında kalan diğer borçluların tecil ve taksitlendirme talepleri talep formundaki beyanlarına göre değerlendirilirken likidite oranı aranılmayacak, tecil ve taksitlendirme talep formundaki beyanlarına göre değerlendirilerek azami 24 aya kadar tecil yapılabilecektir.
 - c. Bilanço ya da işletme hesabı esasına göre defter tutan borçluların belirlenen oran analizlerine göre borcunun tecil edilmemesi gerektiği sonucuna ulaşılmakla birlikte, tecil müracaat tarihinden itibaren geriye dönük dört ay içerisinde 6183 Sayılı Kanununun 105 inci maddesinde yer alan tabii afetlere maruz kaldıklarını belgelendirmeleri durumunda borçlarının azami 24 ay süre ile tecil edilmesi,
 - d. Tecil süresinin tespitinde, borçlunun öteden beri borç ödemediği iyi niyetli olup olmadığı, borç miktarının az veya çok oluşu, daha önce tecil edilen borçlarını tecil şartlarına uygun ödeyip ödemediği ve ödeme gücü gibi kriterlerin göz önünde bulundurulması,
 - e. Kamu kurum ve kuruluşlarının beyanlarına göre çok zor durum halinin tespitinde yukarıda açıklanan zor duruma ilişkin oran analizlerine bağlı kalınmaksızın değerlendirme yapılması gerekmektedir.

4.8- SÜRELİ RED

- (1) 6183 Sayılı Kanununun 48 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında “*Borcunun tecilini talep eden ancak talepleri uygun görülmemekle reddedilen borçlular, söz konusu borçlarını reddin tebliği tarihinden itibaren idarece 30 gün kadar verilebilecek ödeme süresi içinde ödedikleri takdirde bu amme alacağı ödendiği tarihe kadar faiz alınmak suretiyle tecil olunur.*” hükmü yer almaktadır.
- (2) Madde hükmüne göre, tecil ve taksitlendirme işleminde olduğu gibi süreli ret uygulaması da ihtiyaridir.

- (3) Süreli ret uygulamasında, amme alacağı aylık taksitler halinde ödeme planına bağlanmamakta ancak amme alacağının verilen sürede ödenmiş olması halinde müracaat tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için tecil faizi hesaplanmaktadır.
- (4) Tecil talebi reddedilen borçlulara tecile yetkili makamca 30 güne kadar verilecek süre azami süre olup 2014/1 Seri No.lu Tahsilat İç Genelgesine göre, Başkanlığımız yetkisinde bulunan tecil taleplerinden uygun görülmeyle süreli reddedilenler için azami 15 gün, Vergi Dairesi yetkisinde bulunan tecil taleplerinden uygun görülmeyle süreli reddedilenler için azami 7 gün süre verilerek, ödeme süresi içinde ödeme yapıldığı takdirde ödendiği tarihe kadar tecil faiz alınmak suretiyle tecil yapılabilecektir.
- (5) Borçlunun tecil talebinin süre verilerek reddedilmesi ve borcun verilen süre içerisinde ödenmemesi durumunda, borç 6183 Sayılı Kanun hükümlerine göre cebren takip ve tahsil edilecektir.

4.9- TECİL EDİLMEMEYECİK ALACAKLAR

- (1) Katma Değer Vergisi, Geçici Vergi, Özel Tüketim Vergisi, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi, Özel İletişim Vergisi, Harçlar (İkmalen tarhiyata dayanan tapu harçları hariç) Fonlar, Paylar (Eğitime Katkı Payı ve buna ait gecikme zammı dahil), Haklar, Ecrimisil, Ek Vergiler, 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun kapsamında tahakkuk eden vergiler, 6111 sayılı Kanunun 6, 7 ve 8 inci maddelerine göre matrah/vergi artırımında bulunan mükelleflerin bu Kanun kapsamında tahakkuk eden vergileri mükelleflerin çok zor durumda olup olmadıklarına bakılmaksızın hiçbir şekilde tecil edilmeyecektir. Tecili uygun görülmeyle bu alacakların Başkanlığımıza tanınan tecil ve taksitlendirme yetkisi kapsamında süre verilerek reddedilmesi de mümkün değildir.
- (2) Diğer taraftan 17.10.2011 tarihli e-vdo duyurusuyla 6183 sayılı Kanun'un 48 inci maddesine göre tecil edilebilecek ve edilemeyecek alacaklar listesinin sıkça sorulan sorular kısmına (Soru 16) eklendiği belirtilmiştir. İlgili dokümana, e-vdo merkezi sorgulamalar uygulaması içinden yardımcı uygulamalar / mevzuat / vedop / sıkça sorulan sorular (http://10.251.5.3/htmldoc/evdo/evdo_main/default.htm) linkinden ulaşılabilecektir.

4.10- TECİL VE TAKSİTLENDİRMEDE VADESİ GEÇMİŞ BORÇ DURUMUNU GÖSTERİR BELGE VERİLMESİ TALEPLERİ

Bu konuda Seri: A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinin "I. Tecil" bölümünün (9) numaralı bölümünün (e) bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde tecilin, tecil ve taksitlendirme şartlarının borçlu tarafından kabul edilmesiyle hüküm ifade ettiği hususu da dikkate alınarak, tecil edilen borç tutarının %10'u ödenmedikçe borçlunun ilgili tahsil dairesine borcunun bulunmadığını gösteren yazının verilmemesinin kabulü koşuluyla tecil ve taksitlendirme yapılacaktır. Tecil ve taksitlendirilen borcun %10'unun ödenmesi ve borçlunun başkaca borcunun bulunmaması halinde vadesi geçmiş borç bulunmadığına dair yazı verilecektir.

4.11- TECİLİN GEÇERLİ SAYILMASI (GÜNLEME)

- (1) Tecil ve taksitlendirilmiş borçların tecil şartlarına uygun ödenmemesi durumunda, tecil ihlal edilmiş sayılacaktır. Tecil şartlarını ihlal eden borçluların, tecilin geçerli sayılması için tecile yetkili makamlara yapacakları başvuru üzerine bu makamlarca gerekli değerlendirme yapıldıktan sonra tecilin geçerli sayılmasına karar verilebilecektir.

- (2) Daha evvel tecil edilen bir borca karşılık yapılan ödemelerin tecilli sayılması ve kalan tutarın da belirlenen bir plan dahilinde ödenmesine izin verilmesi anlamına gelen “*tecilin geçerli sayılması*” uygulamasında, tecil faizi geçerli sayılan tecil için yapılmış ilk müracaat tarihi esas alınarak hesaplanacaktır.
- (3) Tecilin geçerli sayılması durumunda da tecile yetkili makamlarca, borçlunun ilk müracaat tarihinden itibaren verilebilecek azami süreyi geçmeyecek şekilde ödeme süresi verilmesi gerekmektedir.
- (4) Söz konusu tecilin vergi dairesi müdürlüğü tarafından yapılması halinde, vergi dairesi müdürlüğü; vergi dairesi başkanlığı tarafından yapılması halinde, vergi dairesi başkanlığı; GİB tarafından yapılması halinde ise GİB günleme işlemine yetkilidir. Bu nedenle günleme dilekçeleri vergi dairesine geldiğinde, tecil işlemi daire tarafından yapılmışsa işlemin dairece değerlendirilmesi, vergi dairesi başkanlığı veya GİB tarafından yapılmış ise en geç 3 gün içinde Başkanlığımız Tahsilat Müdürlüğüne gönderilmesi gerekmektedir. Ayrıca Başkanlığımıza gönderilen bu dilekçelerin işlemlerinin sonuçlandırılması zaman alacağından, amme alacağının tahsilini sürüncemede bırakmamak adına günleme yapmak isteyen mükellefin günlenmesi gereken taksit tutarının tecil faizi ile birlikte emaneten tahsilatının yapılmasına özen gösterilmelidir.

4.12- TECİL VE TAKSİTLENDİRMEDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- (1) Tutar itibarıyla vergi dairesi yetkisini aşan tecil ve taksitlendirme taleplerine ilişkin tecil ve taksitlendirme talep formlarının tarh ve takip dosyaları dikkate alınarak değerlendirilmesine müteakip Tecil-Taksitlendirme Talep Yazısı eksiksiz ve okunaklı bir şekilde tanzim edilerek, vergi dairesi görüşü de belirtilmek suretiyle Başkanlığımıza gönderilecektir.
- (2) Başkanlığımıza gönderilecek tecil ve taksit taleplerinde;
 - a. Tecili talep edilen borçların, nev’i (vergi türlerinin adının açıkça belirtilmesi), tutarı ve vade tarihleri ile tecil müracaatının borcun vade tarihinden sonra yapılması halinde bu borçlara karşılık tecil müracaat tarihi (bu tarih hariç) itibarıyla hesap edilecek gecikme zammı tutarlarının ayrı ayrı tespit edilerek genel toplamının yazılması,
 - b. Tecili mümkün olmayan borçların nev’i, miktar, vade tarihi, yılı ve her birinin ayrı ayrı gecikme zamları belirtilmek suretiyle genel toplamının yazılması,
 - c. Tecil ve taksitlendirme kapsamına giren borç listesinde gecikme zammı dahil belirtilen borç miktarı ile Tecil ve Taksitlendirme Talep Formundaki borç miktarının aynı olmasının sağlanması,
 - d. Formun ekleri ile birlikte mükellefin müracaatından itibaren en geç 3 gün içerisinde eksiksiz doldurularak bekletilmeksizin imzalı ve tasdikli olarak Başkanlığımıza gönderilmesi,
 - e. Tecil ve taksitlendirme talep formunda eksiklik olması halinde, Başkanlığımız tarafından yeniden düzenlenmek üzere Vergi Dairesine iade edilecek formlarda, eksikliklerin tamamlanması konusunda azami hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir.

- (3) Tecil ve taksitlendirmeye ilişkin tayin edilecek şartların borçlu tarafından kabul edilmesi esastır. Kabul işlemi yazılı olarak yapılabileceği gibi, hazırlanan ödeme planlarının vergi dairesinde kalan nüshalarına imza atılmak suretiyle de yapılabilecektir. Borçlu tarafından kendisine bildirilen tecil ve taksitlendirme şartları kabul edilmediği takdirde tecil veya taksitlendirme yapılmayacaktır.
- (4) Buna göre;
- a. Mükellefin tecil-taksitlendirme talebinin dairesizce uygun görülmemesi halinde bu durumun mükellefe bir yazı ile ivedi bildirilmesi,
 - b. Taksitlendirilen borçlarını zamanında ödemeyen mükelleflere borçlarını 7 gün içerisinde ödemeleri gerektiği aksi takdirde 6183 Sayılı Kanununun 56 ncı maddesi gereğince borçlarına karşılık gösterdikleri teminatın paraya çevrilerek cebren tahsile devam olunacağı yazı ile bildirilmesi,
- (5) Tecil faizi oranı yıllık olarak belirlenmekte olup 21/10/2010 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) uygulanmakta olan yıllık tecil faiz oranı %12 dir. Tecil faizi; basit faiz usulü uygulanarak ve müracaat tarihinden ödeme tarihine (bu tarihler dahil) kadar geçen günler için, ödenecek taksit tutarları üzerinden hesaplanacaktır. Amme borçlusunun, vade tarihinden önce ya da vade tarihinde yaptığı müracaatlar üzerine tecil edilen amme alacaklarına uygulanacak tecil faizinin hesaplanmasında, vade gününe faiz alınması söz konusu olamayacağından, vade gününü takip eden tarih esas alınacaktır.
- (6) Tecil faizi borcun tamamı üzerinden değil, her taksit için öngörülen tutar üzerinden hesaplanacaktır.
- (7) Taksitlerin hesaplanan tecil faiziyle birlikte tahsil edilmesi gerekmektedir. Taksit tutarları ile hesaplanan tecil faizlerinin tam olarak ödenmemesi, tecilin ihlal nedenidir. Tecil yetkisini kullanan tarafından uygun görülen ödeme planında taksitlerin ödeme süresi sadece ay olarak belirtilmiş olması durumunda, taksitlerin ayın ilk iş gününden son iş gününe kadar ödenmesi mümkün bulunmaktadır. Ancak, ayın son iş günü taksitlerin ödenmemesi halinde tecilin ihlal edilmiş olacağı tabiidir.
- (8) Tecil ve taksitlendirme talebinde bulunan amme borçlusunun tecil edilen borçlarını taksit ödeme sürelerinden önce ödemesi mümkündür. Bu durumda, erken ödenen tutara, tecil müracaat tarihinden ödemenin yapıldığı tarihe kadar (bu tarihler dahil) geçen süre için tecil faizi hesaplanacaktır.
- (9) Tecil edilen ancak tecil şartlarına uygun ödenmeyen amme alacağının gecikme zammı uygulanmayan alacaklardan oluşması halinde bu alacaklar için ödenen tecil faizi borçlulara ret ve iade edilmeyeceği gibi borçlarına da mahsup edilmeyecektir. Ancak, tecil edilen amme alacağının bir kısmının gecikme zammı uygulanabilecek, bir kısmının da gecikme zammı uygulanamayacak alacaklardan oluşması ve bu tür tecillerin ihlal edilmiş olması halinde, ödenen tecil faizlerinden, gecikme zammı uygulanabilecek alacağa isabet eden kısmı ödenmesi gereken gecikme zammından mahsup edilecektir.
- (10) Tecili uygun görülmeyen vergi asıllarının, tecil edilen gecikme zamlarının hesaplandığı süreden sonra tahsil edilmesi halinde, daha önce hesaplanan gecikme zammı miktarı dikkate alınarak tahsil edildikleri tarihe kadar geçen süre için ayrıca gecikme zammı hesaplanması gerekmektedir.

5- HACİZ

5.1- E-HACİZ

(1) 6183 Sayılı Kanunun 79 uncu maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden amme borçlarının bankalar nezdinde bulunan her türlü mal, hak ve alacaklarına elektronik ortamda haciz tatbik edilebilmesi için banka genel müdürlükleri arasında haciz protokolü imzalanmıştır. Söz konusu protokolün yürürlüğe girmesi ile birlikte e-haciz uygulaması başlatılmış olup vergi dairelerince tatbik edilecek e-haciz işlemlerinde aşağıda belirtilen hususlara göre gerekli özen ve hassasiyetin gösterilmesi gerekmektedir.

(2) Öncelikle mükelleflerin;

- a. Mahsup, düzeltme, KDV ve ÖTV Kanunları gereğince tecil-terkin talepli vergi borçları,
- b. 6183 Sayılı Kanun, 6111 sayılı Kanun ve diğer mevzuat gereğince tecilli borçları,
- c. Ödeme emrinin dava konusu edilmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verilen borçları,
- d. Alacağın tahsilinin ilgili Kanun uyarınca takibi mümkün olmayan borçlar,

dışındaki diğer vergi borçlarına e-haciz tatbik edilmesi sağlanmalıdır. Bu tespitlerin yapılmasında; gerektiğinde ilgili diğer servislerle irtibata geçilmesi ve gerekli bilgi alışverişinin en doğru şekilde yapılması hususunda gerekli hassasiyet gösterilmelidir.

(3) E-haciz işlemlerinden sorumlu icra servisi personelinin konu hakkında bilgilendirilerek E-VDO Yönetim Bilgi Sisteminin etkin olarak kullanılması sağlanmalıdır. Bu noktada personelin Yönetim Bilgi Sisteminde “Raporlar-İstatistikler/Liste ve İcmal Talepleri/Mükellef Hesap Kartı” menüsünde yer alan;

- a. “Gelen Evrak” sekmesinden mükellefin mahsup veya düzeltme talebini ihtiva eden dilekçesinin bulunup bulunmadığının,
- b. “KDV-ÖTV-Muhtasar ve Diğer Tecil” sekmesinden mükellefin tecil işlemlerinin olup olmadığının,
- c. “Düzeltilme” sekmesinde KDV, Gelir Stopaj, Geçici Vergi gibi vergi nevilerinden reddiyat düzeltmelerinin bulunup bulunmadığının,
- d. “Emanet” sekmesinden mükellefin emanet hesaplarında alacağının bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve bu kontroller sonucunda mükellefin mevcut vergi borçlarının düzeltme veya mahsup talepli olabileceğine ilişkin bilgilere ulaşılması halinde ilgili servislerden bilgi alınarak hatalı e-haciz uygulanmaması hususunda gerekli araştırmalar titizlikle yapılmalıdır.

(4) Mükelleflere e-haciz işlemi uygulanırken kotanın etkin bir şekilde kullanılması açısından, sırasıyla;

- a. Zamanaşımının son yılında borçları bulunan idari gayri faal ve terk mükelleflere,
- b. 1.000.- TL üzeri ve zamanaşımının son yılında borçları bulunan faal mükelleflere,

- c. 1.000.- TL altında ve zamanaşımının son yılında borçları bulunan faal mükelleflere,
- d. İdari gayri faal ve terk mükelleflerin tamamına,
- e. Faal mükelleflerin ise 1.000.- TL üzerinde borçları bulunanlara,

haciz tatbik edilecektir.

(5) Faal mükelleflere e-haciz tatbik edilmeden önce görüşmeye davet edilerek öncelikli olarak vergi borçlarının (yasal şartların varlığı dikkate alınmak suretiyle) tecil kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte faal mükelleflere aşağıda belirtilen hususların varlığı halinde e-haciz işlemi tesis edilecektir:

- a. Davete icabet etmeyenlere,
- b. Görüşme sonucunda herhangi bir mutabakata varılamayanlara,
- c. Borçları tecil taksitlendirme yapılanlardan 2 taksitini ödemeyenlere.

(6) E-haciz işlemlerinin doğru, eksiksiz ve etkin bir şekilde uygulanarak, herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi ve sorumluluğun tesisi açısından icra servisinde görevli 3 personelin belirlenerek (mümkün olmaması durumunda en az 2 personel) isimlerinin Başkanlığımıza bildirilmesi, belirlenen personelin yıllık, sıhhi izin vb. gibi durumlarda gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

(7) Etkin bir kovuşturma için e-haciz kotalarının tamamının kullanılması noktasında azami gayret gösterilmesi, aynı mükellefe makul bir süre geçmeden e-haciz kotalarının doldurulması maksadıyla birden fazla e-haciz uygulanmamasına dikkat edilmelidir.

(8) E- haciz işlemlerinin hızlı, etkin, verimli bir şekilde kullanılması sadece çok sayıda e-haciz işlemi tatbik etmekle sağlanamaz. Etkin bir e-haciz işlemi için e-haciz tatbikinden sonraki işlemlerin de zamanında ve etkin olarak yerine getirilmesi ile sağlanmış olacaktır. Bu nedenle e-haciz işlemlerinde;

- a. Banka geri dönüşlerinin görevli personel tarafından her gün düzenli olarak takip edilmesi,
- b. Hesapta para bulunması ve DHA (diğer hak ve alacak) bildirimimin sıfır olması halinde para isteme yazılarının derhal hazırlanması,
- c. İstanbul içindeki yüksek tutarlara ilişkin para isteme yazılarının mutlak suretle memur eliyle bankaya tebliğinin sağlanarak EFT işlemlerinin hızlandırılmasının sağlanması,
- d. EFT masrafını karşılamayacak kadar küçük tutarların İstanbul içinde memur eliyle diğer illerde niyabeten tahsilinin sağlanması,
- e. Hesaptan paranın çekilmesi işleminin tamamlanmasından sonra e-hacizin kaldırılması, kalan borç bulunması halinde yasal prosedürün uygulanarak e-haciz işleminin yenilenmesi,

gerekmektedir.

(9) E-haciz tatbik işleminden sonra banka cevaplarının gelmesi üzerine bahse konu cevaplarda para tutarı bulunan ancak DHA bildirimini de bulunan (1,2,3...) durumlarda ise

para tutarının büyüklüğü ve vergi dairesince herhangi bir tereddüt hasıl olması halinde (banka tarafından haciz tatbik etmekten kaçınılması) söz konusu mevduat hareketlerini ve DHA şerhlerinin dayanağı olan icra müdürlüğü haciz bildirisi, kredi sözleşmesi, kredili hesap sözleşmesi, çek sözleşmesi vb. bilgi ve belgelerin istenerek tetkik edilmesi, bahsi geçen bilgi ve belgelerde diğer hak ve alacak şerhini gerektirmeyecek bir hususun bulunduğu anlaşılması durumunda, bu durum bankanın haciz tatbik etmekten kaçınmak gayesiyle rehin hakkını kötüye kullandığı varsayılacağından, ilgili kurum veya kuruluşlar hakkında 6183 Sayılı Kanunun 79 uncu maddesi uyarınca dava açılması gerekmektedir.

- (10) GİB in 22.07.2013 tarihli duyurusu ile ihtiyati ve teminat haciz bildirimlerinin de elektronik ortamda gönderilmesini sağlayan değişikliğinin yapıldığı belirtilmiştir. Konu hakkında gerekli işlemlerin ilgili duyuruda belirtildiği şekilde yapılması gerektiği tabiidir.

5.2- MAAŞ HACİZLERİ

5.2.1- ÇALIŞAN MAAŞ HACZİ

- (1) Mükellefin borcundan dolayı maaşına konulan icra takiplerine ait sıralamada vergi dairesi haczinden önce icra müdürlüğünün haczi olması durumunda 6183 sayılı Kanun'un 21 inci maddesi hükmüne göre söz konusu hacze iştirak edilerek haciz sonucu tahsil edilen tutarların garameten pay edilmesi gerektiği tabiidir.

Bilindiği üzere sıra listesi hazırlama yetkisi icra müdürlüklerinde bulunmaktadır. Bu nedenle garameten taksim taleplerinin maaşı ödemekte olan işverenle değil haciz işlemi tesis eden icra müdürlüğü ile irtibata geçilerek 6183 sayılı Kanun'un 71 inci maddesi gereği haczedilen tutardan anılan Kanun'un 21 inci maddesine göre garameten taksim sonucu hesaplanacak tutarın tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

5.2.2-EMEKLİ MAAŞ HACZİ

- (1) Bilindiği gibi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun;
- 93 üncü maddesinde; *"Bu Kanun gereğince sigortalılar ve hak sahiplerinin gelir, aylık ve ödenekleri, sağlık hizmeti sunucularının genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanması sonucu Kurum nezdinde doğan alacakları, devir ve temlik edilemez. Gelir, aylık ve ödenekler; 88'inci maddeye göre takip ve tahsili gereken alacaklar ile nafaka borçları dışında haczedilemez. Bu fıkraya göre haczi yasaklanan gelir, aylık ve ödeneklerin haczedilmesine ilişkin talepler, borçlunun muvafakati bulunmaması halinde, icra müdürü tarafından reddedilir... "* hükmü,
 - Geçici 1 inci maddesinde; *"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanlar, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve bu Kanunla mülga 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanlar, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında, 5434*

sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi olanlar, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kabul edilir..." hükmü,

- c. Geçici 4 üncü maddesinde; *"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanuna göre; aylık, tazminat, harp malûllüğü zammı, diğer ödemeler ve yardımlar ile 08/02/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre ek ödeme verilmekte olanlara, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanunda kendileri için belirtilmiş olan şartları haiz oldukları müddetçe bunların ödenmesine devam olunur.*

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak çalışmaya başlayanlardan vazife malûllüğü kapsamına girenler hakkında, bu Kanunun 47' nci maddesinin birinci fıkrasına göre işlem yapılır.

Bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; iştirakçi iken, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır...

Bu madde kapsamına girenlerin aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devami, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır ve bu maddenin uygulanmasında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri ayrıca dikkate alınır. . . "

hükümleri yer almaktadır.

- (2) Söz konusu madde hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun konu ile ilgili maddelerinin yürürlük tarihi olan 1 Ekim 2008 tarihi itibarıyla, kendisine 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununa göre emekli aylığı bağlanmış olanlar ile bu tarihten önce devlet memuru olarak atanana bağlanacak emekli aylıkları hakkında 5434 sayılı Kanun hükümlerinin (5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılanlar dahil) uygulanması gerektiği sonucuna varılmaktadır.
- (3) Buna göre, 5510 sayılı Kanunun konu ile ilgili maddelerinin yürürlük tarihi olan 1 Ekim 2008 tarihinden sonra devlet memuru olarak atanmış olanlara bağlanacak emekli aylıkları 5510 sayılı Kanunun 93 üncü maddesi kapsamındayken, bu tarihten önce devlet memuru olarak atanmış olanlar ile kendilerine 5434 sayılı Kanuna göre emekli aylığı bağlananlar hakkında 5510 sayılı Kanunun 93 üncü maddesi hükmünün tatbiki mümkün bulunmamaktadır.

(4) Diğer taraftan, 6183 Sayılı Kanunun 70 inci maddesinde; "*Aşağıda gösterilen mallar haczedilemez:*

233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve mahalli idarelerin malları hariç olmak üzere Devlet malları ile hususi kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen mallar..." hükmü yer almaktadır. Bu hükme göre, özel kanunlarında haczedilemeyeceğine ilişkin hüküm bulunan mal, hak ve alacakların 6183 Sayılı Kanun kapsamında haczi de mümkün değildir.

(5) Bu itibarla, özel kanun niteliğinde olan 5434 sayılı Kanun kapsamında bağlanan aylıkların haczedilmeyeceğine ilişkin bu Kanunda herhangi bir hükmün bulunmaması nedeniyle, 6183 Sayılı Kanunun uygulamasında 1 Ekim 2008 tarihinden önce devlet memuru olarak atanana bağlanmış veya bağlanacak olan emekli aylıklarının haczedilmesi mümkün bulunmaktadır.

(6) Öte yandan, 6183 Sayılı Kanunun 71 inci maddesinde; "*Aylıklar, ödenekler, her çeşit ücretler, intifa hakları ve hasılatı, ilama bağlı olmayan nafakalar, emeklilik aylıkları, sigorta ve emeklilik sandıkları tarafından bağlanan gelirler kısmen haczolunabilir. Ancak haczolunacak miktar bunların üçte birinden çok dörtte birinden az olamaz. ...*" hükmüne yer verilmiştir.

(7) Bu hükme göre, 1 Ekim 2008 tarihinden önce devlet memuru olarak atanana 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre bağlanmış veya bağlanacak olan emekli aylıklarına, aylık sahibinin amme borçları nedeniyle 6183 Sayılı Kanunun 71 inci maddesi göz önünde bulundurularak haciz tatbik edilmesi mümkün bulunmaktadır.

(8) Diğer taraftan, Türk bankacılık sisteminde hesapların işleyişiyle ilgili olarak "*maaş hesabı*" adı altında ayrıca bir hesap düzeni yer almamaktadır. 6183 Sayılı Kanunun 71 inci maddesinde yer alan hüküm emekli maaşlarına tatbik edilecek hacizlere ilişkin bir kısıtlama olup, emekli maaşlarının yattığı banka hesaplarında bulunan tutarların haczine yönelik bir kısıtlama getirmemektedir. Dolayısıyla, haciz bildirisi gönderildiği anda, emekli maaşlarının yatırıldığı hesapta, hesap sahibinin o ayki maaş tutarından daha yüksek bir tutar bulunmakta ise, bu tutarın mevduat olarak değerlendirilmesi ve tamamının haczedilmesi gerekmektedir.

(9) Bu itibarla,

a. Haciz tatbik edilen hesapların emekli maaş hesabı olduğunun iddia edilmesi durumunda öncelikle alınan emekli maaşının hangi Kanun (506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu veya 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Sağlık Sigortası Kanunu) kapsamında bağlandığının ve ödenen emekli aylığı tutarının belirlenmesi için borçlunun kimlik bilgileri bildirilerek Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından bilgi talep edilmesi,

b. Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından alınan cevabi yazıdan emekli aylığı bağlanan borçlunun 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Sağlık Sigortası Kanunu ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu hükümleri uyarınca emeklilik işleminin tesis edildiği durumlarda haczin kaldırılması,

- c. Haciz kaldırırken; haciz tatbik edildiği tarihteki emekli maaşından daha yüksek bir tutarın mevcut olması halinde o ayki maaş tutarını aşan kısmın mevduat olarak kabul edilerek bankadan tahsil edildikten sonra haczin kaldırılması,
- d. Söz konusu maaşın 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre bağlanmış olması durumunda bu maaş tutarına ayrıca 6183 Sayılı Kanunun 71 inci maddesine göre kısmi haciz tatbik edilmesi mümkün olduğundan Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından bildirilen emekli aylığının kanunda belirtilen oranlar dikkate alınarak hesap edilen kısmının bankada haczedilen tutardan düşülmesi, bulunan tutarın para çekme yazısı ile tahsil edilmesi, bu şekilde tahsil edildikten ve Sosyal Güvenlik Kurumuna haciz bildirisi gönderilip emekli aylığına kısmi haciz tatbik edildikten sonra hesap üzerindeki haczin kaldırılması,
- e. Ayrıca Türk bankacılık sisteminde hesapların işleyiş ile ilgili olarak " *Maaş Hesabı*" adı altında bir hesap düzeni yer almamaktadır, borçlunun da hangi Kanun hükümlerine göre emekli olduğu bilgisi de banka kayıtlarında yer almadığından emekli aylığının yattığı bankadan bilgi talep edilmemesi borçlu tarafından ibraz edilen başka yazılara itibar edilmeyerek yukarıda 1 inci maddede belirtilen şekilde bilgi taleplerinin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından (vergi dairesi hizmet binasına en yakın hizmet biriminden) yapılması,

gerekmektedir.

6- HACİZ KALDIRMA İŞLEMLERİ

- (1) Bilindiği üzere, 6183 Sayılı Kanunun “Haciz” başlıklı 62 nci maddesinde; “*Borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarı tahsil dairesince haczolunur.*”

Maliye Bakanlığı amme alacaklarının takibinde haczolunacak malların tespiti amacıyla yapılacak mal varlığı araştırmasının şekli, alanı ve kapsamı ile araştırma yapılacak amme alacaklarının türü ve tutarını belirlemeye yetkilidir. Bu yetki alacaklı amme idaresi itibarıyla da kullanılabilir.” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu madde hükmünün Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden Devlete ait amme alacaklarının takip ve tahsilinde yapılacak mal varlığı araştırmalarının usul ve esasları Seri: A Sıra No:1 Tahsilât Genel Tebliğinde belirlenmiştir.

- (2) Öte yandan, 2007/4 Seri No.lu Tahsilat İç Genelgesi’nin 2 inci bölümünde; “... *Amme borçlusunun mal varlığına haciz tatbik eden vergi dairesince borçlunun diğer vergi dairelerine de borcunun (kanuni temsilci ve ortak sıfatı olmasından kaynaklı sorumluluğu da dikkate alınarak) olup olmadığının bilgisayar kayıtlarından araştırılması gerekmektedir.*”

Bilgisayar kayıtlarından bu yönde bir tespit olmasında, bu vergi dairelerine olan alacakların da tahsilini sağlamak amacıyla durum alacaklı diğer dairelere bildirilecektir.” denilmektedir.

- (3) Buna göre, borcu bulunan mükellefe ait tespit edilen ve haciz konulan mal varlığına ilişkin borcun tahsilini müteakip vergi dairelerince yapılan yazışmaların kısa sürede sonuçlandırılması ve mükellef mağduriyetine neden olunmaması açısından vergi dairelerince haciz kaldırma işlemlerinin aşağıda belirtilen şekilde yapılması gerekmektedir:

- a. Borçlu mükelleflerin E-VDO kayıtlarından ilimizde veya yurt genelinde süreksiz vergi daireler dahil başka bir vergi dairesinde mükellefiyeti, kanuni temsilcilik veya şirket ortaklığı sıfatından kaynaklanan başka borcunun bulunup bulunmadığının araştırılması,
- b. Yapılan sorgulamalar neticesinde, mükellefin borçlu bulunduğu vergi dairelerinin tespit edilmesi halinde ilgili vergi dairelerine borcun tahsili veya hacze iştirak edilmesine dair yazı yazılması,
- c. Hacizlerin kaldırılmasına yönelik ilgili vergi daireleriyle yapılan yazışmaların ivedilikle sonuçlandırılması ve azami 3 günlük sürenin aşılmaması, 3 günlük süre içerisinde ilgili vergi dairelerinden cevap alınmaması veya yazışmaların sonuçlandırılmaması durumunda hacizlerin kaldırılması,
- d. Konuya ilişkin yazışmalardaki gecikmelerden dolayı amme alacağının tahsil edilememesi veya teminat altına alınmaması durumundan ilgili vergi dairelerinin sorumlu olacağı,

- e. Borçlu mükellefin bağılı bulunduğu vergi daireleriyle yapılan haciz kaldırma yazışmalarında; hacizlerin kaldırılmasında sakınca bulunup bulunmadığı hususunun açıkça belirtilmesi,
- f. Haciz kaldırılacak araç veya gayrimenkule ait yapılmış olan tüm takip giderleri tahsil edildikten sonra haciz kaldırılmasına dikkat edilecektir.

KISALTMALAR

Anayasa	:	2709 Sayılı 1982 Tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
6183 Sayılı Kanun	:	6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
VUK	:	213 Sayılı Vergi Usul Kanunu
KDV	:	3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu
ÖTV	:	4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu
İYUK	:	2577 Sayılı İdari Yargılama Kanunu
TMK	:	4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu
TTK	:	6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
HMK	:	6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
KHK	:	Kanun Hükmünde Kararname
GİB	:	Gelir İdaresi Başkanlığı